

ULOVLIG BILLEDDDELING

- BRUGBARHEDEN AF PRÆVENTIV UNDERVISNING I SKOLEN

04/09-2018

GRUPPE NR.: Gruppe 13
NAVN: Michelle Palm Friis
UDDANNELSE: Kandidatuddannelsen i Kriminologi
SKOLE: Aalborg Universitet
VEJLEDER: Nichlas Permin Berger
ANTAL ORD: 20603 ord
STUDIENR.: 20136711

Tro- og loveerklæring

Det erklæres herved på tro og love, at samtlige gruppens medlemmer egenhændigt og selvstændigt har udformet nærværende projekt. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og projektet eller væsentlige dele af det har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng.

Jeg er bekendt med reglerne for eksamenssnyd, herunder også plagiering og har læst Aalborg Universitets regler på:

<http://www.studerende.aau.dk/Eksamenssnyd+-+hvordan+undg%C3%A5r+du+det%3F/>

Jeg er bekendt med, at overtrædelse af reglerne vil blive indberettet for rektoratet og i sidste ende kan ende med bortvisning.

Endelig står jeg inde for, at antal ord anført på forsiden stemmer overens med virkeligheden.

Abstract

Illegal image sharing – Usefulness of preventive teaching at school.

The Danish society has become more and more digitized, and social media are increasingly gaining access to young people in society. More and more children as well as young people have a smartphone and thus also have access to social media. They are therefore more accessible to become a victim or perpetrator than ever before. It is necessary to develop more and more prevention initiatives that follows the technological developments and the technical abilities of young people. Despite the significant development of the phenomenon of illegal image sharing, there have been some studies on the phenomenon, but not in relation to the usability of the preventive education the young people receive at school. The purpose of this study is to identify the preventive education that young people receive, as occurs in the phenomenon of illegal image sharing, and to look at the attitude of the young people about the usefulness of this. The theoretical framework in this study consists of situational crime prevention- and routine activity theory. In addition, the study is based on an exploratory approach to the phenomenon of illegal image sharing. The methodological framework is quantitative in terms of data from Project deSHAME and selected relevant literature in the form of preventive teaching materials and guides. The empirical framework is therefore also consists of the above; “Strong Action Against Digital Sex Violence” from the government and four teaching materials “Flirt Online”, “Sexual Rights Online/Offline”, “What do you share? – About image sharing” and “When children and adolescents share intimate online pictures – Knowledge to professionals” from Sex & Society and the Save the Children, as a part of the evidenced by the government’s prevention plan. The analytical part is based on a cross-sectional design in relation to the preventive initiatives used in the four preventive teaching materials and guides as well as the data from Project deSHAME. These are connected with the theoretical framework. The focus on the usability of preventive education is due to the fact that it creates a validity for the study and therefore strengthens the analysis. The conclusion of the study is that the young people is negatively regard the preventive education they receive and thus do not consider it to be useful to them in their daily lives and in the future. This creates a problem in preventing potential perpetrators from approaching their victims or

Gruppe 13

avoiding becoming victims in the long run. In addition, it is a growing phenomenon, which possesses many factors that form a part of the overall preventive approach, thus creating a new criminological control approach with human factors as an impact on it.

Forord

Denne undersøgelse er udarbejdet i perioden februar 2018 til september 2018 og tager sit udgangspunkt i, at finde frem til, hvordan de 13-17-årige danske unge anser brugbarheden af den præventive undervisning de får i skolen er og hvordan dette kan forklares ud fra forebyggelsesinitiativer fra undervisningsmaterialer og -vejledninger fra Red Barnet og Sex & Samfund.

Jeg vil gerne benytte dette forord til at takke min vejleder Nichlas Permin Berger, for hans vejledning, for god sparring og hans konstruktive kritik undervejs i specialeprocessen. Ydermere vil jeg gerne takke min familie der i et vist omfang har ydet støtte og tålmodighed gennem dette forløb. Afslutningsvist vil jeg gerne takke mine medstuderende for feedback i de to workshops der fandt sted i undersøgelsens tidsrum.

God læselyst.

Aalborg Universitet, Kriminologi 2018

Michelle Palm Friis

Indholdsfortegnelse

TRO- OG LOVEERKLÆRING	2
ABSTRACT	3
FORORD	5
1.0 INDLEDNING	8
2.0 PROBLEMFELT	11
3.0 TIL- OG FRAVALG	13
4.0 BEGREBSAFKLARING OG -AFGRÆNSNING	15
4.1 INTIMT BILLEDmateriale	15
4.2 ULOVLIG DELING	15
4.3 PROJECT DESHAME	17
5.0 FORSKNINGSDESIGN	18
<i>Figur 1. Illustration af forskningsdesign</i>	19
5.1 FORKLARING AF FORSKNINGSDESIGN	20
6.0 METODISK TILGANG	22
6.1 METODEVALG	22
6.2 DET PERFEKTE STUDIE	27
7.0 LITTERATURGENNEMGANG	29
7.1 SKÆRPET INDSATS MOD DIGITALE SEXKRÆNKELSER – REGERINGEN	29
7.2 FLIRT PÅ NETTET – RED BARNET	31
7.3 SEKSUELLE RETTIGHEDER ONLINE/ OFFLINE – SEX & SAMFUND	33
7.4 HVAD DELER DU? – OM BILLEDELING – RED BARNET	35
7.5 NÅR BØR OG UNGE DELER INTIME BILLEDER PÅ NETTET – NØGEN PÅ NETTET – VIDEN TIL FAGPERSONER – RED BARNET	37
7.6 OPSUMMERING	41
<i>Tabel 1. – Typificering af forebyggelsesinitiativer</i>	41
8.0 TEORETISK TILGANG	44
8.1 RUTINEAKTIVITETSTEORI	44
<i>Figur 2. Nødvendige forhold for, at en kriminel handling kan opstå eller begås.</i>	45
8.2 SITUATIONEL KRIMINALITETSPRÆVENTION	47
9.0 ANALYSESTRATEGI	50
9.1 STRATEGI FOR ANALYSESTRUKTUR	50

10.0 ANALYSE	52
10.1 13-17-ÅRIGES KØNSFORDELING	52
10.2 13-17-ÅRIGES MEDIEVANER	53
10.3 TING, DER KAN BETEGNES SOM DIGITALE SEXKRÆNKELSER	53
10.4 MAN MÅ IKKE DELE ANDRES INTIM- ELLER NØGENBILLEDER UDEN SAMTYKKE	56
10.5 ACCEPTABEL ONLINE OPFØRSEL I VENSKABER OG KÆRESTEFORHOLD	59
10.6 LOVGIVNING OMKRING DIGITALE SEXKRÆNKELSER	61
10.7 ANMELDelse AF DIGITALE SEXKRÆNKELSER	63
11.0 KONKLUSION	68
12.0 LITTERATURLISTE	72
12.1 REFERENCER	72
12.2 INTERNETHJEMMESIDER OG LOVTEKSTER	74
<i>Tabel. 2 – Antal elever i grundskolen i Danmark fordelt på køn.</i>	77
<i>Søjlediagram 1. – Fordeling af læring om og brugbarhed af ting, der betegnes som digitale sexkrænkelser.</i>	77
<i>Søjlediagram 2. – Fordeling af læring om og brugbarhed af, at man ikke må dele andres intim- eller nøgenbilleder uden samtykke.</i>	78
<i>Søjlediagram 3. – Fordeling af læring om og brugbarhed af, hvordan man anmelder digitale sexkrænkelser.</i>	78
<i>Søjlediagram 4. – Fordeling af læring om og brugbarhed af, lovgivning omkring digitale sexkrænkelser.</i>	79
<i>Søjlediagram 5. – Fordeling af læring om og brugbarhed af, hvordan man opfører sig acceptabelt online i venskaber og kæresteforhold.</i>	79
BAGGRUNDSVARIABLER FRA PROJECT DESHAME	80
<i>Køn</i>	80
<i>Seksuel orientering</i>	80
<i>Særlige uddannelsesmæssige behov, handicap og sundhedsproblemer</i>	80
<i>Etnicitet</i>	80
<i>Brugen af sociale medier</i>	81

1.0 Indledning

Der er sket en udvikling i det danske samfund, hvor man bevæger sig væk fra det moderne paradigme og hen imod et senmoderne paradigme. Det betyder, at der opstår en ny måde hvorpå kriminalitet anskues i hverdagslivet. Ulovlig billeddeling anses ikke længere som en afvigelse eller en uventet hændelse, men nærmere som en rutinemæssig del af det, at begå sig i en online verden, hvor deling af billeder er normalt og en del af hverdagsrutinerne. Det betyder også at den potentielle gerningsmand ikke længere anses som et sygt individ, men derimod som en kalkulerende rationel aktør, der vurderer fordelene og ulemperne inden den kriminelle handling udføres (Garland, 1996: 446 + 450-452; Garland, 2001: 180-184; Cohen og Felson, 1979). Borgerne får en større rolle i forebyggelsen gennem en årvågenhed end tidligere og bevirker dermed også at præventiv undervisning bliver en større del af de unges læring i skolerne.

Digitale sexkrænkelser har igennem det seneste årti været et stigende problem for det danske samfund. Problemstillingen består i håndteringen af sagerne og tilrettelæggelsen af den præventive undervisning inden for ulovlig billeddeling, som indebærer mindreårige unge. I december 2017 udgav Childnet, Kek Voal, Red Barnet og UCLan i økonomisk samarbejde med EU en rapport, som er en del af Projekt deSHAME, der har til formål at øge rapporteringen af digitale sexkrænkelser hos mindreårige og derigennem forbedre det multisektorale samarbejde for at forebygge samt at reagere på denne adfærd. Denne rapport er udarbejdet eftersom der igennem det seneste årti har været en tiltagende andel af sager i forhold til mindreårige, som har været udsat for ulovlig billeddeling. Denne tiltagende andel af sager har medført i Danmark at der i år 2018, blev rejst tiltale mod 1004 personer, som havde delt ulovligt billed- og videomateriale af to mindreårige med pornografisk indhold (Red Barnet).

Ydermere udgav den danske regering i februar 2017 pjecen "*Skærpet indsats mod digitale sexkrænkelser*", som var et forslag om en ændring på dette område, hvor der var listet en række initiativer op i forhold til forebyggelses delen og hvilke fakta der allerede var inden for området. Denne pjece var spadestikket til en skærpet indsats i mod denne problemstilling som det danske samfund stod over for. Den 1. november 2017 kom der endnu et forslag fra den danske regerings

side, at indføre et forhøjet strafmaksimum for overtrædelser efter straffelovens paragraf 264 d, om videregivelse af billeder, meddelelser eller video om en andens private forhold, herunder sexkrænkelser, som er begået under særlige skærpede omstændigheder (Justitsministeriet).

Den danske regerings mange tiltag inden for området, bevidner om at dette fænomen blot vokser sig større og større. Det er derigennem nødvendigt at tiltagene er fokusbaseret og det er tiltag, som de unge anser som brugbare fremadrettet. Tiltagene skal derigennem være baseret på en appel til de unge og være relater bare. Nødvendigheden af, den præventive undervisning viser sig gennem det tiltagende andel af sager i forhold til mindreårige gennem det seneste årti.

Danmark er det mest digitaliserede land i Europa. Det fremgår af rapporten "Digital Economy and Society Index" fra 2017, som er udarbejdet af Europa Kommissionen. Danmark blev kåret som det mest digitaliserede land ud fra fem parametre: digitale offentlige løsninger, humankapital, integration af digitale teknologier, internetbrug og internetforbindelse (Europa Kommissionen, 2017). I takt med digitaliseringen er der sket et paradigmeskift, hvilket har medført at fænomenet ulovlig billeddeling belyser en kompleks adfærd på grund af den virtuelle karakter som internettet muliggør (Franks 2015). De sociale medier besidder derigennem også store muligheder for de unge og deres egen iscenesættelse, men lige så store muligheder de besidder, lige så stor en risiko er der for, at de mister kontrollen over deres billeder og videoer. Dette bevidner om den nødvendighed der er for, at skabe de grundlæggende rammer for forebyggelse inden for den digitaliserede verden for de unge brugere. Det er derfor også altafgørende at regeringen sætter ind med tiltag, som skal forebygge og synliggøre for de unge hvilke konsekvenser der er ved deling af nøgenbilleder på internettet.

Der er sket et stort paradigme skift i det danske samfund i forhold til ulovlig billeddeling. I de sidste par år har der floreret historier om unge piger, oftest meget unge, som har fået delt nøgenbilleder på internettet imod deres vilje. Hver gang der er blevet delt et nøgenbillede af denne grad, har ofret mistet retten til at bestemme over sit eget privatliv og hvem der skal se disse billeder. Paradigmeskiftet i det danske samfund og i verdenssamfundet har gjort, at det ikke er skamfuldt at være et offer for ulovlig billeddeling eller anden kriminel krænkelse af seksuel

karakter i det moderne samfund. MeToo kampagnen er et eksemplarisk eksempel på, at det ikke er skamfuldt at være offer for en anden kriminel krænkelse af seksuel karakter end ulovlig billeddeling. Flere og flere ofre står frem med deres historier om, hvordan den ulovlige billeddeling har påvirket deres liv og deres pårørende. Den store problemstilling med ulovlig billeddeling på internettet er, at hvis først billedet er uploadet på internettet, så kan det i værste fald forblive der for evigt og udbredes i en uendelighed. Det er derfor også en nødvendighed fra myndighedernes side, at de unge lærer hvad fænomenet ulovlig billeddeling indebærer og hvordan de skal håndtere det, hvis de i værste tilfælde bliver et offer deraf samt lærer om hvilke konsekvenser der forekommer af deres handlinger.

Hensigten med denne undersøgelse er, at belyse hvorledes den præventive undervisning de unge modtager, fremgår som brugbare for dem og hvordan dette kan forklares ud fra de forebyggelsesinitiativer der forekommer inden for fænomenet ulovlig billeddeling.

2.0 Problemfelt

”Sager om deling af nøgenbilleder på nettet boomer” (Politiken), ”Unge deler nøgenbilleder som aldrig før” (DR) og ”20-årige William: ”Vi bytter nøgenbilleder, som var det Pokémonkort” (ALT). Det er de overskrifter på internettet som danskerne har kunnet læse det seneste års tid om ulovlig deling af nøgenbilleder. Siden 2011 er antallet af sager og omtalen af sager om ulovlig deling af nøgenbilleder steget markant. Ifølge mediearkivet Infomedia var der i 2011 en artikel, hvori søgeordene ”deling af nøgenbilleder” indgik. I 2013 var dette tal steget til 8 publicerede artikler og i 2017 var dette tal steget til 834 publicerede artikler. Dette bevidner om at ulovlig billeddeling er et fænomen, som er kommet for at blive og det vil kun vokse i fremtiden.

Igennem det seneste årti har Danmark oplevet en digital revolution, hvilket har medført store ændringer i det moderne samfund og individernes iscenesættelse. Dette kan anskues gennem de sociale medier, hvor der førhen blev anvendt en ansigt-til-ansigt relation og nu anvendes der en anonymiserende relation til sine medmennesker. Snapchat, Instagram, Facebook, Yellow, Tinder, Youtube og Twitter er nogle af de sociale medier, som har erstattet den ansigt-til-ansigt relation som førhen var altafgørende for den enkeltes sociale status og iscenesættelse. Digitaliseringen anses som værende et værktøj der er behjælpelig til, at gøre hverdagen nemmere for det enkelte individ, men mens det skaber muligheder, så skaber det også automatisk begrænsninger. De sociale medier anvendes oftest til at dele billeder med hinanden og kommunikerer med andre, men det kan også gå hen og blive anvendt til ulovlig billeddeling i den kommunikation som foregår på de sociale medier. Begreber som sexting, doxing, naming og shaming er centrale og anses som værende mere og mere udbredte i sammenhæng med de sociale mediers stigende popularitet hos unge i det moderne samfund.

Ulovlig billeddeling er et voksende samfundsproblem i takt med de voksende sociale medier og deres indflydelse på de unges iscenesættelse igennem anvendelsen af de sociale medier. De sociale medier påvirker de unges tankesæt og handlinger. Der er skabt en normalitet i form af en anonymitetsskabelse, når man sidder bag en skærm og ikke står ansigt til ansigt med personen og derfor anses flere ting som acceptable. Ulovlig billeddeling forekommer derfor også i det moderne

samfund. Samfundet er i en transformations fase, hvor det strafferetslige system ændrer sig i forhold til den voksende udvikling på de sociale medier og internettets uendelige muligheder og begrænsninger. Problemstillingen bliver, at der skabes flere ofre end hvad nødvendigt er og der forekommer flere faldgruber for de unge på internettet end for 10 år siden. Det er dermed også nødvendigt med fokus baserede undervisningsmaterialer i undervisningen omhandlende ulovlig billeddeling. Hvis ikke disse undervisningsmaterialer er fokuseret på hvad de unge finder brugbart og nødt, så vil de ikke tænke nærmere over det når eller hvis de pludselig befinder sig i en situation hvor disse værktøjer kunne være behjælpelige.

De fleste unge i samfundet benytter sig af de muligheder som de sociale medier tilbyder, men bliver også ofte fanget af de begrænsninger og konsekvenser det medvirker at anvende de sociale medier til en iscenesættelse af jeget. Kommunikation på tværs af tid og rum, er en integreret del af de unge livsverden og det kan ikke undgås i en digitaliseret verden. Grænserne mellem den digitale- og den virkelige verden er flydende. Der tages ikke forbehold for at der forekomme den samme lovgivning i den digitaliserede verden, som i den virkelige verden. I den moderne verden, betyder relationer på nettet, mindst lige så meget som relationer i den virkelige verden. Unge anser de digitale platforme som en måde at vedligeholde og indgå i nye sociale fællesskaber. Det er dermed nødvendigt, at klæde de unge på til at kunne håndtere de risici der forekommer i en hverdag som involverer en stigende anvendelse af sociale medier.

Fænomenet ulovlig billeddeling har igennem det seneste årti vokset markant og det har derfor været nødvendigt, at indføre præventiv undervisning heraf i folkeskolerne og på ungdomsuddannelserne i det danske samfund. Spørgsmålet bliver dog hvorvidt denne undervisning er brugbar for de unge og hvordan det kan forklares ud fra forebyggelsesinitiativer.

”Hvordan anser de 13-17-årige brugbarheden af den præventive undervisning de modtager i skolen set i forhold til fænomenet ulovlig billeddeling? - og hvordan kan dette forklares ud fra forebyggelsesinitiativer fra undervisningsmaterialer og -vejledninger fra Red Barnet og Sex & Samfund?”

3.0 Til- og fravalg

Det følgende afsnit har til formål, at beskrive hvilke overvejelser der er forekommet i forhold til undersøgelsens til- og fravalg. Dette vil forklares nærmere i det nedenstående, som vil beskrive afgrænsningerne i undersøgelsen.

I denne undersøgelse er hovedfokusset på fænomenet ulovlig billeddeling, hvilket er sket på baggrund af, at antallet af sager inden for feltet stiger kraftigt hvert eneste år og udviklingen ser ud til fortsat at stige. Denne stigning gør, at der er blevet tilvalgt, at undersøge hvordan de unge anser brugbarheden af den præventive undervisning de modtager i skolen, eftersom den præventive undervisning er essentiel for en reducere i kriminalitetsudviklingen fremadrettet. Ydermere er fokuseringen på deling af intime billeder og videoer uden samtykke, da der i øjeblikket bliver kastet en del lys over netop denne form for sexkrænkelser i medierne og det anses dermed som et fænomen der er samfundsrelevant at benævne og at undersøge kriminologisk. Fagbegreber som grooming, shaming og doxing er fravalgt, at medtage eftersom det oftest anvendes i forbindelse med andre typer af sexkrænkelser end den udvalgte type. Gennem en anvendelse af Grooming, vil det medføre et perspektiv på forholdet mellem unge og voksne i en online verden og det ønskes ikke at medtages i denne undersøgelse. Shaming er et fagbegreb, som ikke ønskes at anvendes, eftersom det medvirker et offerperspektiv, som ikke medtages i denne undersøgelse. Doxing er fravalgt, grundet at der ikke medtages følgevirkningerne efter ulovlig billeddeling. Hvis dette havde været en medtaget faktor, havde fagbegrebet også været relevant at inddrage.

Undersøgelsens målgruppe udgør først og fremmest, de 915 danske unge som har gennemført en online spørgeskemaundersøgelse i Project deSHAME og disse unge er i alderen 13-17 år. Unge under 13 år og over 17 år, er derfor blevet fravalgt at medtage i undersøgelsen. Årsagen til, at denne fravælgelse finder sted skyldes, at dataene fra Project deSHAME kun behandler 13-17-årige og derigennem vil problemformuleringen også blive for bred hvis alle aldre vil blive undersøgt. Derudover er denne målgruppe tilvalgt, eftersom der i Ungeprofilen 2015 og Ungeprofilen 2017 har vist sig et mønster i forhold til offermålgruppen. Denne målgruppe udgør oftest unge piger i

Gruppe 13

alderen 12-19 år. Dette skyldes, at de unge er opvokset med de sociale medier og derigennem begår sig oftere på de sociale medier end de ældre, hvilket skaber en større risiko for at blive udsat for ulovlig billeddeling eller blive en potentiel gerningsmand. Målgruppen er dermed ikke ensbetydende med at køn, alder, etnicitet og uddannelse ikke er afgørende for tallene, men de er dog præsenteret som baggrundsvariabler, hvilket kan anskues i bilaget. Ydermere er undersøgelsen baseret på data fra Project deSHAME, hvor der er udført 915 onlinespørgeskemaundersøgelser og 29 fokusgruppeinterviews med unge i alderen 13-17 år på udvalgte skoler herunder Amager Fælled skole, Billesborgskolen, Gladsaxe Gymnasium, Gudenådales Efterskole, Lillebæltskolen, Maribo skole, Mariendal Friskole, Nyborg Gymnasium, Polaris, Sct. Hans skole, Skanderborg realskole, Skovshoved skole, Syvstjernes skolen, Tieren (Skive kommune) og 10. klassecenteret Grindsted. 8 fokusgruppeinterviews med lærere og 5 interviews med fagfolk herunder Nordsjællands Politi, Emma Holten, Børnehuset København, Dansk institut for pædagogik og uddannelse (DPU), danske studerende, Facebook, Uddannelsesministeriet - administration for internet og læring, Nationalt Cyber Crime Center (NC3), skoler og forældre, SSP og den danske komite for sundhedsformidling.

4.0 Begrebsafklaring og -afgrænsning

I forhold til opgavens problemstilling, finder jeg det relevant, at redegøre for min forståelse af begreberne: intimt billedmateriale og ulovlig deling. Ydermere vil der blive beskrevet hvad Project deSHAME er og hvad der ligger til grunde for undersøgelsen.

4.1 Intimt billedmateriale

Intimt billedmateriale er et fænomen, som benævnes alsidigt i forhold til hvilken kontekst den implicite situationen indgår i. Fænomenet er i dansk- og international forskning samt i mediebildet beskrevet disparat: Ulovlig billeddeling, hævnporno – 'revenge porn', digitale sexkrænkelser og porno uden samtykke – 'involuntary pornography' eller 'nonconsensual pornography' (Franks, 2015: 2-3). Eftersom fænomenet anses forskelligt, er det centralt at definerer undersøgelsens forståelse og anvendelse heraf.

Hævnporno anvendes i dansk kontekst til at beskrive fænomenet deling af intimt billedmateriale. Scott Stroud beskriver hævnporno som seksuelt implicite billeder uden samtykke og uden legitimt formål (Stroud, 2014: 168). Det forårsager øjeblikkelig, ødelæggende og uoprettelig skade, når hævnpornoen er delt i onlineverdenen. Hævnporno anses som ukonsensuel pornografi, eftersom det er intime billeder, der er afsløret uden samtykke og -legitimt formål. Ukonsensuel pornografi omfatter deling, som er opnået i et fortroligt forhold eller stjalne billeder.

I denne undersøgelse benævnes deling af intimt billedmateriale også som ulovlig billeddeling, eftersom der anskues på forebyggelsen af den ulovlige deling af intimt billedmateriale og dermed ikke på den lovlige del, som kan ske mellem to parter med samtykke.

4.2 Ulovlig deling

I forlængelse af begrebsafklaringen af intimt billedmateriale, anses det som centralt, at definerer den juridiske definition af ulovlig deling, eftersom en deling af billeder er i lovmæssig forstand en behandling af personoplysninger. Juridisk, er det et fragmenteret fænomen, som indebærer adskillige relevante paragraffer inden for Strafferetsloven samt Persondataloven og skal ses i

forhold fænomenet ulovlig billeddeling. Regeringens udspil benævner at fænomenet kan falde ind under én eller flere lovovertrædelser, alt efter hvilken beskaffenhed der er tale om (Regeringen, 2017: 4).

- Straffelovens §232.

"Den, som ved uanstændigt forhold krænker blufærdigheden, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller, hvis forholdet er begået over for et barn under 15 år, med bøde eller fængsel indtil 4 år". (Retsinformation A)

- Straffelovens §235.

"Den, som udbreder pornografiske fotografier eller film, andre pornografiske visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpede omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter." (Ibid)

- Straffelovens §264 d.

"Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, der uberettiget videregiver meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Bestemmelsen finder også anvendelse, hvor meddelelsen eller billedet vedrører en afdød person." (Ibid)

- Persondatalovens §6, stk. 1, nr. 1.

"Behandling af oplysninger må kun finde sted, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke hertil". (Retsinformation B)

- Persondatalovens §6, stk. 1, nr. 7.

"Behandling er nødvendig for, at den dataansvarlige eller de tredjemand, til hvem

oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse". (Ibid)

4.3 Project deSHAME

Project deSHAME, er en undersøgelse der er foretaget i samarbejde mellem Childnet (UK), Kek Vonal (Ungarn), Red Barnet (DK) og UCLan (UK) og medfinansieret af den Europæiske Union. Formålet med undersøgelsen er at få unge, som oplever eller har oplevet digitale sexkrænkelser, til at fortælle om deres oplevelser og bede om hjælp, hvis det er tilfældet. Ydermere har undersøgelsen et særligt fokus på at styrke samarbejdet – på tværs af skole, det sociale område og politi – i forhold til at forebygge og reagere på digitale sexkrænkelser. I undersøgelsen er digitale sexkrænkelser defineret som uønsket seksuel adfærd også betegnet som ulovlig billeddeling. Ydermere består undersøgelsen af fire hovedkategorier inden for digitale sexkrænkelser; Deling af intime billeder og videoer uden samtykke, Udnyttelse, tvang og trusler, Mobning med seksuelt indhold og Uønsket seksualisering. Der medtages dog kun kategorien; Deling af intime billeder og videoer uden samtykke. Hovedfokusset i undersøgelsen er digitale sexkrænkelser, som foregår i mellem de unge mennesker og dermed ikke mellem voksne og unge (Grooming).

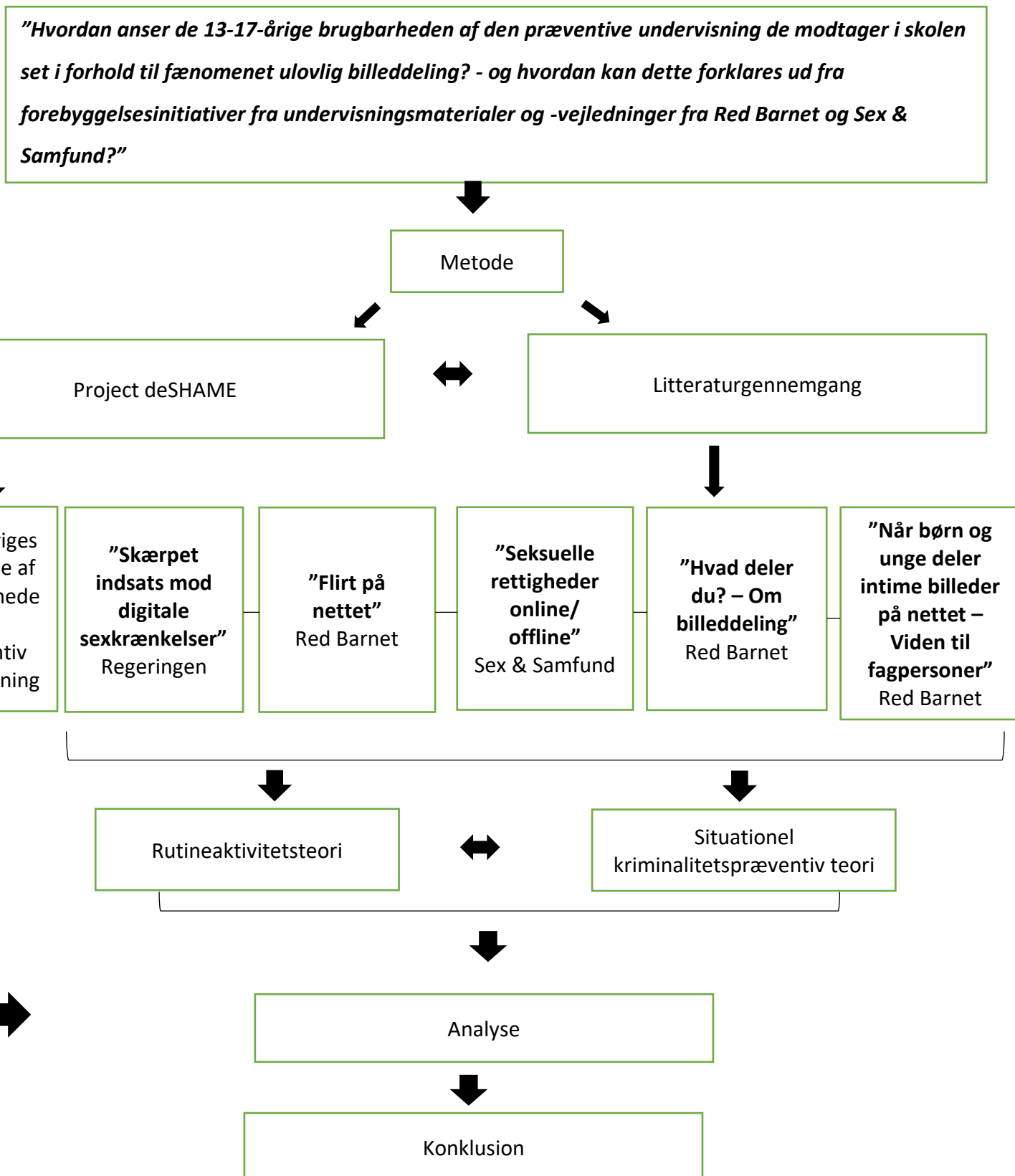
5.0 Forskningsdesign

Den følgende figur fremviser undersøgelsens opbygning, således at læseren har mulighed for at danne et overblik over hvilke midler der er anvendt i udførelsen af undersøgelsen, hvilket illustreres i figur 1. Udgangspunktet for forskningsdesignet er undersøgelsens problemformulering:

”Hvordan anser de 13-17-årige brugbarheden af den præventive undervisning de modtager i skolen set i forhold til fænomenet ulovlig billeddeling? - og hvordan kan dette forklares ud fra forebyggelsesinitiativer fra undervisningsmaterialer og -vejledninger fra Red Barnet og Sex & Samfund?”

Formålet med forskningsdesignet er at sikre, at de indsamlede beviser giver belæg for besvarelsen af problemformuleringen, således at det fremgår så entydigt som muligt samt skabe en logisk opsætning af de indsamlede beviser. Dette forskningsdesign er baseret på en undersøgelse af fænomenet ulovlig billeddeling, hvorved der fremvises hvilke forebyggelsesinitiativer der forekommer på området og hvorledes de unge anser at den præventive undervisning de har modtaget fra fagpersoner i skolen forekom som værende brugbare for dem samt en forklaring deraf gennem forebyggelsesinitiativerne. Undersøgelsen tager sit udgangspunkt i et tværsnitsdesign, som ofte er associeret med en spørgeskemaundersøgelse og undersøgelsens målgruppe forekommer som værende de 13-17-årige fra udvalgte skoler gennem Project deSHAME (De Vaus, 2001: 9). Nedenfor er forskningsdesignet illustreret og dernæst vil forklaringen deraf forekomme.

Figur 1. Illustration af forskningsdesign

5.1 Forklaring af forskningsdesign

Ovenstående forskningsdesign har til formål, at fremme forståelsen af opsætningen af undersøgelsen og kort beskrive indholdet i de afsnit som undersøgelsen behandler.

Undersøgelsens problemformulering skaber et overblik i forhold til undersøgelsens problemfelt, emnefelt og indhold. Problemformuleringen er medvirkende til at belyse, hvor interessen og forundringen forekommer i problem- og emnefeltet. Problemformuleringen har medført at metoden i undersøgelsen efterfølgende er blevet bestemt derudfra. Dette er ydermere medvirkende til at skabe fundamentet for videre undersøgelse i form af kvantitative observationer. Den metodiske tilgang beskriver anvendelsen af den kvantitative metode og brugen af et tværsnitsdesign i form af dataene fra Project deSHAME samt anvendelsen undervisningsmaterialerne og -vejledninger fra Red Barnet og Sex & Samfund.

Undersøgelsens empiriske grundlag består, som benævnt ovenfor, af data fra Project deSHAME og undervisningsmaterialer og – vejledninger fra Red Barnet samt Sex & Samfund. Project deSHAME anvendes i forhold til de data, som projektet kan bidrage med, som derigennem er relevante for undersøgelsen og en besvarelse af problemformuleringen. Undervisningsmaterialerne er udvalgt gennem regeringens henvisning til eksterne organisationer som Red Barnet og Sex & Samfund, hvor de er blevet udvalgt gennem et kriterie om, at de skulle indeholde forebyggelses initiativer om ulovlig billeddeling. Disse anvendes i analysen, som litteratur til at skabe en sammenhængskraft og i sammenhæng med data fra Project deSHAME, hvilket vil skabe en forklaringskraft i henhold til fremvisningen af forebyggelsesinitiativerne og hvorledes de unge finder dem brugbare. Den teoretiske ramme i undersøgelsen består af rutineaktivitetsteorien samt situationel kriminalitetspræventiv teori. Disse teoretiske værktøjer vil være behjælpelige med, at belyse empirien og derigennem besvare problemformuleringen.

Efter undersøgelsen fundament er lagt, vil analysen forekomme som vil indebærer en analyse af data fra Project deSHAME set i forhold til de fire udvalgte undervisningsmaterialers og - vejledningers forebyggelsesinitiativer samt rutineaktivitetsteorien og situationel kriminalitetsprævention. Dette vil medvirke til at frembringe en besvarelse af

Gruppe 13

problemformuleringen. Efterfølgende vil konklusionen forekomme, hvorved der vil udledes hvad analysen frembringer af resultater.

6.0 Metodisk tilgang

I nedenstående afsnit vil undersøgelsens metodiske tilgang og fremgangsmåde blive beskrevet samt begrundet. Til behandling af problemstillingen, vil der analyseres ud fra relevant og udvalgt litteratur, teori samt statistik fra Project deSHAME i form af spørgeskema og interviews.

6.1 Metodevalg

I følgende afsnit vil der blive forklaret, hvordan denne undersøgelse vil forsøge at besvare problemstillingen, inden for de rammer som har været til rådighed undervejs i processen. Først vil der blive redegjort for anvendelsen af den kvantitative metode samt anvendelse af et tværnsnitsdesign og i forlængelse heraf vil undersøgelsens validitet og reliabilitet også blive beskrevet.

Gennem anvendelsen af den kvantitative metode bliver dataene omsat til tal, hvorefter de fremlægges og visualiseres i tabeller (Neuman, 2006: 343). I denne undersøgelse ønskes der, at gøre brug af tallene fra Project deSHAME og derefter forklare tendensen i analysen, hvormed sammenhængen og den procentvise forskel kan aflæses visuelt i disse tabeller. Eftersom der i denne undersøgelse ønskes, at finde frem til hvorledes de unge føler at den forebyggende undervisning, som de modtager i skolerne er brugbare, så er det den kvantitative metode, som bliver anvendt gennem brugen af dataene fra Project deSHAME som værktøj til besvarelse af problemstillingen. Denne metode er tilvalgt, eftersom der ønskes at kunne udlede generaliserende resultater, frem for eksempelvis den kvalitative metode.

Der ønskes i undersøgelsen at finde frem til hvorledes de 13-17-årige synes at den præventive undervisning de modtager i skolen er brugbar og hvorledes dette kan forklares gennem anvendelsen af udvalgt teori, data fra Project deSHAME samt undervisningsmaterialer og -vejledninger, hvorved der er foretaget en tværnsnitsundersøgelse. En tværnsnitsundersøgelse kan defineres som en undersøgelsesmetode, hvori dataene er blevet indsamlet over én enkelt gang. Formålet med et tværnsnitsdesign er at beskrive et øjebliksbillede og eventuelt sammenligne

forskellige befolkningsgrupper. De beskrivende- og eksplorative undersøgelser er ofte baseret på tværsnitsundersøgelser (Maxfield og Babbie, 2010: 99).

"(...) At etablere kvantitative mål for fænomeners udbredelse, deres fordeling på forskellige egenskaber og deres eventuelle sammenhæng med andre fænomener" (Hansen og Andersen, 2009: 193).

Dette beskriver hensigten med anvendelsen af et spørgeskema, som metode til besvarelse af problemformuleringen. Spørgeskemaet er anvendt i Project deSHAME til, at udelede de data, som anvendes i undersøgelsen og anses dermed også som anvendt metode. Dette gør det muligt, at se sammenhænge og mønstre i forhold til hvordan de 13-17-årige anser brugbarheden af den præventive undervisning de modtager i skolen. Undersøgelsen er baseret på den kvantitative metode, eftersom der anvendes data fra Project deSHAME og forebyggelsesinitiativer fra undervisningsmaterialer samt -vejledninger, som er tilgængelige gennem en henvisning fra regeringen omhandlende ulovlig billeddeling. Derudover anses undersøgelsens hovedbegreb ulovlig billeddeling, som et fænomen set i forhold til data fra Project deSHAME og forebyggelsesinitiativerne. Dermed anses tilgangen til undersøgelsen som værende fænomenologisk (Brinkmann & Tanggaard, 2015: 13).

En eksplorativ undersøgelse fokuserer på fænomener, som er relativt ubeskrivet og udokumenteret, hvorimod en beskrivende undersøgelse afdækker en enkelt variabel (Andersen, Binderkrantz & Hansen, 2012: 72). I denne undersøgelse kan der argumenteres for, at den forekommer som primært værende eksplorativ, men bestående af nogle beskrivende elementer. Undersøgelsen fremstår som primært eksplorativ, eftersom ulovlig billeddeling er et relativt nyt fænomen, som ikke er undersøgt med denne tilgang før. Derudover er undersøgelsen delvist beskrivende, eftersom der anvendes forebyggelsesinitiativer fra undervisningsmaterialer og -vejledninger fra Red Barnet og Sex & Samfund, som beskriver de forhold der gør sig gældende og disse vil bruges som den teoretiske ramme til forklaring af dataene fra Project deSHAME. Undersøgelsen forholder sig eksplorativt til fænomenet ulovlig billeddeling, som er relativt nyt og der forekommer derigennem også et videns hul inden for feltet.

En anden afgørende distinktion går mellem de induktive- og deduktive undersøgelser. Gennem problemformuleringen kan det aflæses, at undersøgelsen besidder en induktiv-deduktiv forskningstilgang, hvorved der er anvendt empirisk-induktion, til at frembringe teorier og deduktion er anvendt til, at udlede forklaringer deraf. Den deduktive tilgang tager udgangspunkt i teori, som man undersøger empirisk, hvorimod den induktive tilgang tager udgangspunkt i empirien med henblik på at udvikle teori (Andersen, Binderkrantz & Hansen, 2012: 73). I denne undersøgelse arbejdes der induktivt-deduktivt, eftersom der forsøges at finde frem til hvilken forebyggende undervisning de modtager samt hvorledes at de danske 13-17-årige føler at den præventive undervisning de modtager i skolen findes værende brugbar og derved ønskes der at udlede en sammenhæng eller mønster mellem disse. I undersøgelsen er der anskuet på fænomenet nede fra og efterfølgende oppefra, dette har gjort at jo længere ind i materialerne og datene jeg kom, jo tydeligere forekom der en sammenhæng mellem forebyggelsesinitiativerne i undervisningsmaterialerne og -vejledningerne samt dataene fra Project deSHAME.

Som nævnt tidligere, så er undersøgelsen eksplorativ, hvorved der afdækkes et relativt nyt fænomen, hvor der opstår nye forståelsesmuligheder, hvilket anskues gennem samspillet med den induktive-deduktive fremgangsmåde (Bryman, 2012: 537). Den induktive-deduktive fremgangsmåde, kan anskues gennem brugen af den teoretiske ramme samt præventive undervisningsmaterialer og -vejledninger som testes gennem dataene fra Project deSHAME og hvilket er medvirkende til at skabe en abduktiv metode tilgang i undersøgelsen. For at kunne besvare problemformuleringen anvendes der en abduktiv tilgang. Abduktion henviser til at der tages udgangspunkt i det empiriske anvendte materiale samt der forsøges at fortolke på resultaterne og der foretages en analyse på det observerede, for derved at komme frem til det som ikke kan observeres (Brinkmann og Tanggaard, 2015: 290). Denne undersøgelse forsøger således ikke kun at forklare, hvad undervisningsmaterialerne og -vejledningerne og dataene fra Project deSHAME viser, men derimod hvad der ligger bagved resultaterne.

En anden afgørende distinktion går på om hvorvidt, at der bliver målt det, som der ønskes at blive målt. Validitet er en metode til at undersøge, hvorledes der faktisk bliver målt det, der ønskes at

blive målt. For at sikre validiteten i en undersøgelse, så er det centralt at overveje de mulige trusler der kan være. Validitet defineres af Maxfield & Babbie som:

"When we say something is valid, we make a judgement about the extent to which relevant evidence supports that inference as being true or correct" (Maxfield & Babbie, 2010: 88).

Det betyder således at validitet omhandler gyldighed og omfanget deraf. Validitet anses som den omtrentlige sandhed af en antagelse (Maxfield & Babbie, 2010: 88). Det er derfor centralt, at forskeren skal være opmærksom på, at man kun kan være omtrentlig sikker på konklusionerne, eftersom man aldrig helt kan være sikker på årsagerne til konklusionen. Da man ikke kan være sikker på om fremstillingen af årsagerne er korrekte, anvendes truslerne for validiteten i stedet. Disse beskrives som værende:

"A way you might be wrong" (Maxfield & Babbie, 2010: 88).

Denne undersøgelse tager udgangspunkt i den interne- og eksterne validitet. Den interne validitet kan opnås, hvis der forekommer kausale sammenhænge mellem to variabler som undersøges. Hvorimod hvis det er virkningerne fra flere variabler, så anses dette som trusler mod den interne validitet. Der kan dermed udledes, at trusler mod den interne validitet kan opstå, hvis andre mulige forklaringer for det observerede forhold kan elimineres. Den eksterne validitet indebærer hvorvidt forskningsresultaterne i forhold til årsager og forklaringer kan sammenlignes med andre befolkninger, byer eller kvarterer. Dette indebærer dermed en generalisering af resultaterne. Det ansues dermed som vigtigheden af hvorvidt undersøgelsen kan reproduceres til en anden undersøgelse, under andre betingelser (Maxfield & Babbie, 2010: 88-89).

I henhold til denne undersøgelse er der tænkt over de mulige trusler der kan forekomme ved den interne- og eksterne validitet. I forhold til den interne validitet, så er det muligt, at der kan forekomme andre forklaringer på hvorfor de 13-17-årige anser at undervisningsmaterialerne og -vejledningernes værktøjer ikke er brugbare for dem. Der kan dermed ikke konkluderes noget med

fuldstændig sikkerhed, men derimod mulige årsagsforklaringer til hvorfor de 13-17-årige ikke anser at disse værktøjer er brugbare for dem.

I forhold til den eksterne validitet, så kan denne sikres gennem et stort antal respondenter. Det kan dog være svært, at vurderer hvorvidt dataene ville være de samme, hvis andre end de udvalgte blev spurgt om netop det samme, men gennem en høj svarrate, så bidrager dette til at gøre truslerne mindre mod den eksterne validitet. Dette betyder dermed at undersøgelsen ikke helt kan generaliseres, eftersom dataene fra Project deSHAME er udtrukket gennem stikprøver på landsplan og 915 danske unge har deltaget i en online spørgeskemaundersøgelse. Hvorimod en trussel mod den eksterne validitet ville være at der forekommer andre forebyggelsesinitiativer end de udvalgte fire undervisningsmaterialer og -vejledninger. Gennem denne tilgang vil undersøgelsen dermed ikke kunne generaliseres og den eksterne validitet vil blive sikret gennem anvendelsen af de præventive undervisningsmaterialer og -vejledninger samt datene fra Project deSHAME.

Reliabilitet omhandler undersøgelsens troværdighed og pålidelighed. Det anvendes i forhold til hvorvidt resultatet kan reproduceres igen på et andet tidspunkt og af andre forskere (Kvale & Brinkmann, 2015: 318). Undersøgelsens reliabilitet er forsøgt højnet gennem den grundige gennemgang af forebyggelsesinitiativerne og dataene fra Project deSHAME. Hvorved en anden forsker derved vil have let adgang til at tilgå undersøgelsen på samme vis. En trussel mod undersøgelsens pålidelighed og reproducerbarhed ville være, at der forekommer andre undervisningsmaterialer på området og derigennem vil en anden forsker kunne vælge andre undervisningsmaterialerne end de udvalgte i denne undersøgelse. Det har et negativt udfald på reproducerbarheden af undersøgelsen (Thisted, 2009: 141). Eftersom at fænomenet ulovlig billeddeling vokser mere og mere for hvert år, så vil de præventive undervisningsmaterialer også ændre sig gennem tiden og de er derfor også påvirket af den kontekst og samtidig de unge befinder sig i.

6.2 Det perfekte studie

Hvordan det perfekte studie ville se ud, hvis alle tænkelige ressourcer var til rådighed, vil det følgende afsnit prøve at beskrive samt forklare fornedet.

Det perfekte studie vil kunne undersøge alle tænkelige individer som modtager præventiv undervisning, omhandlende ulovlig billeddeling, af fagfolk i skolerne rundt omkring i hele Danmark. Eftersom der i denne undersøgelse anvendes allerede eksisterende data fra Project deSHAME, vil der kun fokuseres på målgruppen 13-17-årige på de udvalgte skoler, jf. afsnittet om til- og fravalg. Dette ville give et andet perspektiv på de forskelle og ligheder der er mellem de 13-17-årige landet over. I et perfekt kvantitativt studie ville spørgeskemaundersøgelsen være selv-udarbejdet og dermed også opnå en bedre forståelse af dataene og deres fremkomst. Ydermere ville der i et perfekt kvantitativt studie, forekomme en større økonomisk og tidsmæssig rådighed, som ville kunne resultere i, at undersøgelsen blev bedre. Et større økonomisk rådighedsbeløb ville kunne gøre undersøgelsen bedre, i form af, at der ville kunne anvendes andre metoder i forhold til en spørgeskemaundersøgelse og derigennem også opnå en højere ekstern validitet. Det ville forekomme som værende oplagt, at indgå et samarbejde med den landsdækkende SSP-organisation og derigennem kunne tilgå en spørgeskemaundersøgelse i samarbejde med dem. Dette ville kunne udsendes gennem e-boks og eller indgå i den præventive undervisning ude på skolerne, således at alle respondenterne kunne besvare spørgeskemaundersøgelsen, som et led i den præventive undervisning. Ydermere ville det derigennem være oplagt at interviewe politiet og SSP-medarbejdere i forhold til deres synsvinkel og løsningsforslag til den præventive undervisning inden for fænomenet ulovlig billeddeling.

En anden distinktion ville være det tidsmæssige perspektiv, hvorved der ville være en længere tidsperiode til udarbejdelsen af undersøgelsen. I denne undersøgelse er der blevet gjort brug af en tværsnitsundersøgelse, hvorimod en longitudinalundersøgelse indebærer indsamling af data over flere omgange (Maxfield og Babbie, 2010: 100). En longitudinalundersøgelse ville have været relevant for denne undersøgelsen, hvis tidsrammen for undersøgelsen var længere i form af 5-10 år til udarbejdelsen. Det ville derigennem have været interessant at undersøge hvordan de unge

Gruppe 13

anser brugbarheden af den præventive undervisning, ville ændre sig over tid i takt med de sociale mediers udvikling samt udviklingen inden for fænomenet i sig selv.

I et perfekt studie ville der automatisk forekomme styrker og svagheder, som i andre udarbejdede undersøgelser. Styrkerne ved et perfekt studie ville være, at det ville kunne give et indblik i hvordan de 13-17-årige anser brugbarheden af den præventive undervisning de modtager i skolen, vil ændre sig over en tidsperiode på 5-10 år. Derudover vil det gennem anvendelsen af en tværsnitsundersøgelse ikke være muligt, at kunne vurdere hvorvidt brugbarheden ville ændre sig på baggrund af udviklingen i den præventive undervisning eller nye politiske tiltag fra regeringens side, hvilket en longitudinalundersøgelse ville kunne gøre og dermed være en stor styrke for undersøgelsen. Svaghederne i et perfekt kvantitativt studie, ville være de unge, som ikke svarer sandfærdigt på spørgeskemaundersøgelsen samt hvis samarbejdet med den landsdækkende organisation SSP ikke kunne optages og dermed ikke ville blive realiseret. Dette ville kunne resultere i et ikke troværdigt billede af hvad de 13-17-årige anser om brugbarheden af den præventive undervisning.

7.0 Litteraturgennemgang

I følgende af snit ønskes der, at redegøre for Regeringens indsats mod digitale sexkrænkelser og efterfølgende de udvalgte undervisningsmaterialer og -vejledninger, som regeringen henviser til. Formålet med disse undervisningsmaterialer og -vejledninger er, at se hvilke forebyggelsesinitiativer der gøres brug af og hvilke der findes inden for feltet set i forhold til de unges anskuelse heroverfor. Litteraturgennemgangen har til hensigt, at fungere som undersøgelsens empiriske grundlag sammen med datene fra Project deSHAME. Ydermere vil der afslutningsvist forekomme en tabel, som fremviser en typificering af hvilke undervisningsmaterialer og -vejledninger der indeholde hvilke forebyggelsesinitiativer og -tiltag.

7.1 Skærpet indsats mod digitale sexkrænkelser – Regeringen

Pjecen Skærpet indsats mod digitale sexkrænkelser blev præsenteret af regeringen i februar 2017. Regeringens hensigt med udspillet er en skærpelse af straffen og en styrkelse af politiets behandling af konkrete sager samt en styrkelse af den forebyggende indsats. Formålet med udspillet er, at sende et signal om, at alle individer har ret til at sættegrænser for hvilke intime oplysninger de ønsker skal deles med andre og at man bliver straffet hvis man overtræder denne hårfine grænse. Pjecen beskriver fakta i forhold til omfanget af digitale sexkrænkelser og deling af intime billeder jf. Ungeprofilundersøgelsen 2015 samt fakta om straf jf. begrebsafklaring. Unge mennesker skal undervises i, hvor hurtig en spredning kan forekomme, hvor let man kan miste kontrollen i en onlineverden og dets indhold samt hvordan onlineverdenen udfordrer grænserne mellem hvad der er privat og hvad der er offentligt. Ydermere henvises der gennemgående til eksterne organisationer, som Sex & Samfund og Red Barnet, hvilket også leder videre til hvorfor de efterfølgende undervisningsmaterialer og -vejledninger er udvalgt.

Pjecen indeholder 10 initiativer om forebyggelse i forhold til ulovlig billeddeling. Det første initiativ omhandler en Ung-til-ung kampagne, som er målrettet unge på ungdomsuddannelserne i forhold til deling af krænkende materiale og god tone på nettet. Den er udviklet i samarbejde med Red

Barnet, Sex & Samfund og Børns Vilkår. Kampagnen indeholder 10 videoer fra kendte You-tubere, som italesætter de problemstillinger, som oftest forekommer ved deling af intimt billed- eller videomateriale. Formålet er at anvende disse kendte You-tubere til at formidle budskabet på et sprog de kan forstå og derigennem også relatere til. Det andet initiativ indebærer en dialogfilm til forældre, som skal styrke forældrene kendskab og håndtering af de unges stigende forbrug af sociale medier. Sex & Samfund, Red Barnet og Børns vilkår har udarbejdet 2 film, der kan anvendes som baggrund til at gå i dialog med de unge om deres digitale adfærd på nettet. Det tredje initiativ indeholder et inspirationsmateriale til ungdomsuddannelsesinstitutionerne om forebyggelse og bekæmpelse af deling af intimt materiale. Udfordringen, håndteringen og forebyggelsen af deling af intimt billedmateriale er relativ ny for ledere, lærere, studievejledere og andre ressourcepersoner. Inspirationsmaterialet findes på www.EMU.dk - Danmarks Læringsportal. Det fjerde initiativ indeholder et inspirationsmateriale til lærere til anvendelse ved fælles arrangementer og undervisningen i forhold til deling af intimt materiale.

Undervisningsministeriet har samlet en række inspirationsmaterialer, som er udarbejdet af Sex & Samfund og Red Barnet. Det femte initiativ indebærer en styrkelse af digitale kompetencer med fokus på etik. Undervisningen i it ændres, således der ikke kun undervises i digitale værktøjer, men også i etik, faglige fællesskaber, digital identitet og konsekvenserne for en selv og andre ved deling af materiale på nettet. Det sjette initiativ indeholder en etablering af en hotline, omhandlende krænkende adfærd på ungdomsuddannelserne. Det er en rådgivning og en akut hotline, hvor skoler kan henvende sig i forhold til håndtering, forebyggelse og henvisningsformalia (Regeringen, 2017: 6). Det syvende initiativ omhandler afdækning af lovgivning og domme om digitale krænkelser i Norden. Nordisk Ministerråd gennemførte i 2017 en kortlægning af lovgivning og domme i de nordiske lande. Det ottende initiativ indeholder informationsmateriale til unge i Norden om digitale krænkelser. Nordisk Ministerråd har udarbejdet et informationsmateriale om digitale krænkelser, som er særligt målrettet børn og unge i Norden. Formålet med dette materiale er at de unge gøres opmærksomme på de rettigheder og muligheder de har, når de begår sig i en onlineverden. Det niende initiativ indebærer en undersøgelse af drenge og pigers opfattelse af køn, krop og seksualitet. Undersøgelsens fokus vil være på de forventninger de unge har til køn, krop og seksualitet samt hvordan det påvirker deres trivsel, uddannelse, sociale liv

samt deres grænser og adfærd på de sociale medier. Det tiende initiativ omhandler oplysningsinitiativer. Formålet med dette initiativ er, at sætte fokus på at deling af intimt materiale på nettet får konsekvenser og er strafbart. Ydermere er det en tydeliggørelse af, at digitale sexkrænkelser er strafbare og en overtrædelse af lovgivningen, har konsekvenser for henholdsvis både offer, men også krænkeren (Regeringen, 2017: 7).

Pjecen indeholder derudover initiativer til hjælp til ofrene, hvor der pointeres at ingen ofre skal stå alene med problemet og at de skal være klar over at der findes hjælp at hente hos henholdsvis både på deres uddannelsesinstitution og hos politiet. Regeringen har 5 initiativer til hjælp til ofrene for deling af intimt billedmateriale. De 5 initiativer indebærer en opfølgning på krænkende adfærd igennem trivselsmålinger på ungdomsuddannelser, politiets formelle møde med ofret, nemmere adgang til anmeldelse, et forøget fokus på anvendelsen af et konfliktråd og en øget anvendelse af offerrådgivningen (Regeringen, 2017: 9-10).

Alvorligheden af overtrædelse af Straffeloven i forhold til ulovlig deling af intimt billedmateriale er øget de seneste år og dette kommer til udtryk i pjecen. Regeringens udspil indebærer dermed også 4 initiativer som skal komme øget konsekvenser og -straf til livs. Det første initiativ indebærer en tydeliggørelse af skoleledernes beføjelser, hvor eleverne kan blive sanktioneret hvis der er blevet delt krænkende materiale. Det andet initiativ indebærer en bevissikring, hvor der er udarbejdet en vejledning til politikredsene i forhold til sikring af digitale beviser i henhold til sager om digitale sexkrænkelser herunder også ulovlig billeddeling. Det tredje initiativ er et fokus på anklagemyndighedens behandling af sager om digitale sexkrænkelser, hvor det gøres muligt at sikre en afspejling af krænkerens forbryderens grovhed og karakter. Det fjerde initiativ indebærer en øget straf ramme i forbindelse med domsafsigelsen og derigennem også et større fokus på konsekvenserne som forbrydelsen medfører for henholdsvis både offer, men også for krænkeren (Regeringen, 2017: 12).

7.2 Flirt på nettet – Red Barnet

Flirt på nettet, er en del af Red Barnets initiativ om Sikker Chat, jf. begrebsafklaring. Det er en webbaseret undervisningsvejledning til udskolingen, som tager udgangspunkt i de unges brug af

sociale medier til, at flirte med andre og hvordan man begår sig på de sociale medier, når følelserne påvirker deres dømmekraft (Red Barnet A). Formålet med denne undervisningsvejledning er at eleverne skal lære at respektere egne og andres grænser i forhold til hvad man kan dele og ikke dele i onlineverdenen, når følelserne tager over. Derudover skal undervisningsvejledningen medvirke til at eleverne får en forståelse af konsekvenserne for forskellige typer af adfærd på nettet samt udvikle kompetencer og redskaber til at kunne begå sig på en god og tryk måde i onlineverdenen. Dette indebærer at de skal arbejde med emner som kærlighed, grænser og privatliv på nettet. Undervisningsvejledningen *Flirt på nettet*, er inddelt i 6 forskellige aktiviteter, som indebærer emner som de unge kan relatere og forholde sig til. Aktiviteter 5 og 6, er relevante i forhold til undersøgelsens problemstilling og undersøgelsesfelt. Derfor vil der redegøres for disse og undlades de andre 4 aktiviteter.

Aktivitet 5, *Nøgen på nettet*, henviser til folderen "*Nøgen på nettet*", som indeholder viden, gode råd og henvisning til hjælp, hvis man har været udsat for deling af intime billeder eller video. Folderen forklarer hvordan ulovlig billeddeling kan ske og der pointeres at: "Ingen har ret til at dele andres billeder, medmindre de har spurgt og har fået et klart ja" (Red Barnet C). Hævn og afpresning er nøglebegreber, når der forklares hvordan deling af intime billeder kan ske i onlineverdenen. Spredningen af intimt billedmateriale, er afhængig af hvor hurtig en reaktion ofret har og hvordan spredningen takles. Nøglen til at begrænse spredningen af intimt billedmateriale anser folderen for, at være fjernelse af det delte billede, bede personen om at slette dem hvis en anden har modtaget det, få hjælp fra dine venner til at kontakte mulige modtagere og anmeldelse til supporten på det sociale medie, hvor billedet er blevet delt. I tiden efter delingen anbefaler folderen, at man som offer skal søge på sig selv, stramme op på sine privatindstillinger på sine profiler på de sociale medier og tale om hvilke konsekvenser det har haft for sig selv med en person som man stoler fuldt ud på (Red Barnet C). Folderen *Nøgen på nettet* anbefaler, at et offer for deling af intimt billedmateriale skal; 1. Finde den person, der bedst kan hjælpe én videre i processen, hvilket kan være en ven, et familiemedlem, en lærer eller en SSP-medarbejder. 2. Fortælle historien om, hvordan det er foregået og det indebærer historie bag delingen. 3. Man skal handle med det samme og undersøge hvilke muligheder der forekommer for én selv og den videre proces. 4. Fortælle det til ens forældre, selvom det kan være svært og

derigennem modtage den hjælp som de kan give. 5. Melde det til politiet. Dette skal ske hvis du bliver afpresset eller truet til at sende nøgenbilleder. Folderen kommer med en definition på hvornår det er ulovligt at dele andres billeder og henviser i denne sammenhæng til Straffelovens §232, §235 og §264d. Ydermere kan man få anonym hjælp hos www.redbarnet.dk/sletdet, Cyberhus' onlinerådgivning på www.cyberhus.dk og Sexliniens telefonrådgivning på www.sexlinien.dk.

Aktivitet 5, omhandler hvornår det er i orden og ikke i orden at dele intime billeder eller/ og videoer af andre samt hvilken reaktion man ville have hvis man fik tilsendt et intimt billede af en anden person eller sig selv. Denne aktivitet skal medvirke til at skabe en forståelse og en indlevelse i hvis man selv var et offer eller krænker og hvilke forholdsregler man skal tage når man begiver sig i onlineverdenen. Formålet er dermed at oplyse de unge om hvilken hjælp de kan få, hvor de henvende sig, hvis de oplever at være offer for ulovlig billeddeling samt hvordan de skal forholde sig, hvis de får tilsendt et intimt billede fra en anden.

Aktivitet 6, indebærer at eleverne skal gennemføre en virkelighedsnær case om en ung pige ved navn Sara, som har fået delt et billede af privat karakter og eleverne skal italesætte casen om Sara og hendes valgmuligheder. Casen omhandler at Sara har kysset en anden fyr end hendes kæreste og der er blevet taget et billede, som efterfølgende er blevet sendt til hende. Valgmulighederne for Sara er, at Sara enten skal sige det til Peter, finde ud af hvem der har sendt billedet eller slå op med Peter. Underviseren skal italesætte over for eleverne, at et billede kan fortælle forskellige historier, alt efter hvordan øjet ser situationen på billedet og at man ikke altid ønsker at se billeder af sig selv på internettet eller at andre skal se billederne.

7.3 Seksuelle rettigheder online/ offline – Sex & Samfund

Seksuelle rettigheder online/ offline, er et undervisningsmateriale som er udviklet til anvendelse i Uge Sex 2017. Formålet med undervisningsmaterialet er, at oplyse børn og unge om deres seksuelle rettigheder, når de begår sig i den virkelige verden og i en onlineverden. Der vil kun blive fokuseret på temaet billeddeling fra undervisningsmaterialet, eftersom undersøgelsen har sit

hovedfokus på ulovlig billeddeling. Formålet med temaet billeddeling er, at eleverne skal kunne italesætte forebyggelsesdelen- og håndteringen af ulovlig billeddeling.

Undervisningsforløbet indeholder 6. aktiviteter og et arbejdsark med fakta. Det skal være medvirkende til at skabe en dybere forståelse af forebyggelse- og håndteringen af deling af intimt billedmateriale.

Arbejdsarket indeholder fakta om lovgivningen og i forhold til hvad der anses som strafbart ifølge Straffeloven og Persondataloven. Der benævnes, at man kan straffes hvis man tager billeder af andre i private situationer og derefter lægger billederne ud på internettet eller videresender dem til vennerne. Dernæst benævnes der, at det er strafbart hvis man lægger- eller anvender private billeder af andre på nettet uden deres samtykke og dele samt videresende andres private billeder uden samtykke (Sex & Samfund, 2017: 38). Ydermere henviser Sex & Samfund til interne- og eksterne organisationer, hvis barnet eller den unge har behov for rådgivning: www.privatsnak.dk, www.sikkerchat.dk, www.cyberhus.dk og www.redbarnet.dk/sletdet.

Aktivitet 1, indebærer at underviseren skal introducere eleverne for de efterfølgende 5 aktiviteter og arbejdsarket om lovgivningen. Aktivitet 2, er en refleksionsøvelse, hvor eleverne skal italesætte og diskutere en række spørgsmål som tager udgangspunkt i arbejdsarket om lovgivning og online billeddeling. Disse spørgsmål omhandler lovgivningen, mediernes italesættelse af ulovlig billeddeling og elevernes egne tanker i forhold til hvis det skete for dem selv eller én de kender. Spørgsmålene eleverne skal italesætte og diskutere er, hvad arbejdsarket fortæller om lovgivningen i forhold til ulovlig billeddeling, hvilke overvejelser man skal gøre sig, inden man deler egne eller andres billeder, hvilke personlige konsekvenser delingen af private billeder med seksuelt indhold kan have, hvilke historier medierne italesætter og hvordan disse historier påvirker de unge, hvad arbejdsarket fortæller man skal gøre hvis man bliver offer for ulovlig billeddeling og hvad de unge tænker kan være godt at gøre hvis man selv eller andre har fået delt intimt billedmateriale uden samtykke. Aktivitet 3, indebærer at eleverne skal gennemse filmklippene "Julies historie", "Nøgen på nettet – hvem har ansvaret?" og "Private undertøjsbilleder endte på Facebook" fra www.dr.dk/ugesex under temaet "Online Trivsel".

Efterfølgende skal eleverne i aktivitet 4 lave en dobbeltcirkeløvelse, hvor der tages udgangspunkt i ovenstående filmklip og underviseren stiller relevante spørgsmål til eleverne, som de skal italesætte, diskutere og debattere. Eleverne skal reflektere over hvilke nye tanker og overvejelser de har fået om billeddeling efter at have set filmklippene, hvad der gør størst indtryk på dem i filmklippene, hvad filmklippene viser om ofrenes håndtering af ulovlig billeddeling, hvordan Emma Holtens holdningsdannelse kommer til udtryk i filmklippene og hvorfor de tror det forholder sig sådan, hvordan man kan tydeliggøre over for andre, at ansvaret ligger hos krænkeren og ikke hos ofret, hvorfor de tror at nogen deler intime billeder uden samtykke for den implicerede og hvad de mener man kan gøre for at forebygge ulovlig billeddeling på nettet (Sex & Samfund, 2017). Aktivitet 5, indebærer at eleverne skal producere en plakat, hvor der præsenteres de vigtigste budskaber om forebyggelse og håndtering af ulovlig billeddeling på nettet. Aktivitet 6, anskues i forlængelse af aktivitet 5, hvor eleverne præsenterer deres plakat. Underviseren skal efterfølgende have en opsamlende fælles dialog med elever i forhold til hvilke forskelle- og ligheder der er mellem budskaberne i deres plakater, hvordan deres plakater er inspireret af lovgivningen og de filmklip som eleverne så om billeddeling, hvordan deres plakater kan anvendes til at ruste andre unge til at håndtere den situation et offer udsættes for og hvilke andre initiativer end plakater, de tror kan bidrage til at forebygge ulovlig billeddeling på nettet.

7.4 Hvad deler du? – Om billeddeling – Red Barnet

Hvad deler du – om billeddeling, er en del af initiativet, "*Er du ok på nettet?*" som er speciallavet til pædagoger og lærere som arbejder med børn og unge på specialområdet eller som har brug for en formidlingsform som er letforståelig og besidder en høj grad af visualisering. *Er du ok på nettet* er inddelt i 7. forskellige aktiviteter og en startleg. Men der tages kun udgangspunkt i aktivitet 3, som indbefatter 3 aktiviteter, eftersom det omhandler deling af billeder på de sociale medier. Børn og unge anvender billeder til at bekræfte deres relation med hinanden og derfor er det også et stærkt kommunikationsredskab som de unge anvender.

I undervisningsvejledningen *Hvad deler du – om billeddeling*, lægges der stor vægt på to nøgleord; grænser og privatliv. Grænser, omhandler at alle mennesker har forskellige grænser og at man

Gruppe 13

derfor ikke kan tage udgangspunkt i sig selv og sine følelser, når det kommer til oplevelsen af billeddeling. Privatliv, referer til at alle mennesker har ret til privatliv. Børns ret til privatliv er beskrevet i Børnekonventionen og der forekommer love, som beskytter retten til et privatliv. Billeder indeholder mange informationer og deles oftest så hurtigt, at man skal passe på ikke at overtræde regler om privatliv, når man deler (Red Barnet B).

Aktivitet 1, indebærer at eleverne skal italesætte hvor og hvordan billeder og videoer kan deles på sociale medier som Messenger, Snapchat, Instagram, Youtube, Musical.ly og Facebook. Ydermere skal eleverne reflektere over om de selv deler billeder af andre, hvilke faktorer der gør at man må dele et billede eller ej, om de beder om lov før de deler et billede og om de synes det kan pinligt at spørge om lov til at dele et billede på de sociale medier.

I aktivitet 2 skal eleverne lære om lovgivningen inden for ulovlig billeddeling, hvilket gøres gennem brugen af et arbejdsark, hvor lovgivningen er beskrevet. Oftest glemmer man at følge lovgivningen, når man færdes i en online verden og derfor anses det som centralt at eleverne skal lære om Straffeloven samt Persondataloven. Red Barnet kommer med en definition på hvilke love man skal kende, når man begiver sig i en online verden. Straffelovens §232, §235 og §264d indgår deri og der forekommer eksempler på hvordan paragraffer skal forstås i sammenhæng med ulovlig billeddeling. Ydermere benævnes der i forhold til Persondataloven, at det er ulovligt at dele et portrætbillede af andre uden at have deres tilladelse (Red Barnet B).

Aktivitet 3, indebærer at eleverne skal lære hvornår det er okay at dele billeder af andre og hvornår det ikke er okay. Eleverne skal tage udgangspunkt i hvad de selv plejer at dele på internettet og skal forholde sig udelukkende til om det er et billede de ville sende videre eller ej. Efterfølgende skal eleverne italesætte om billederne er nogle de vil dele eller ej, om de overholder lovgivningen og hvordan man kan sikre, at man ikke får problemer ved deling af billeder. Alles grænser er forskellige og derfor er det centralt at der skal være samtykke ved deling (Red Barnet B).

7.5 Når børn og unge deler intime billeder på nettet – Nøgen på nettet –

Viden til fagpersoner – Red Barnet

Når børn og unge deler intime billeder på nettet, er en folder som er udgivet af Red Barnet i 2016 i samarbejde med SSP-samrådet, Center for Digital Pædagogik, Medierådet for Børn og Unge og Det Kriminalpræventive Råd. EU-Kommissionen og Social- og indenrigsministeriet har støttet økonomisk til denne folder. Folderen er baseret på interviews med seks unge mellem 14 og 22 år, hvor de har undersøgt hvilke problemstillinger der opstår når man har været udsat for ulovlig billeddeling og hvordan man som fagperson kan håndtere situationen, efter skaden er sket.

Unge deler intime billeder og videoer med andre for at udvise kærlighed til en kæreste, bekræfte en relation til en ven, øve sig i at se sig selv som seksuelle væsner, lige fik lyst, andre gør det, få anerkendelse eller 'likes', udsat for manipulation, grooming eller afpresning (Red Barnet, 2016: 6). Derudover forekommer der udefrakommende faktorer, som går ind og påvirker den situation som den enkelte står i og er medvirkende til delingen af intime billeder eller videoer, som derved bliver offentligt tilgængelige. De udefrakommende faktorer kan være alkohol, adrenalin, seksuel nysgerrighed, opmærksomhed, grooming og afpresning (Red Barnet, 2016: 7). Unge deler derfor andres intime billeder eller videoer til en tredjepart fordi, at de tænker at det er sjovt, andre gør det, billedet eller videoen går over deres grænser, være først med en nyhed, få status eller anerkendelse i en gruppe, indgår i et fællesskab hvor de samler og deler den type billeder og/ eller videoer, de er del af en konflikt, hævn, mobbestrategi, gruppepres eller de deltager i pornografiske fora på nettet, hvor man deler disse billeder eller videoer med andre (Red Barnet, 2016).

Red Barnet beretter at de ofte får henvendelser fra unge, som ikke vidste at de blev optaget på Skype eller Chatroulette og derigennem bliver delt på internettet efterfølgende (Red Barnet, 2016: 8). En følgevirkning af delingen kan være, at barnet eller den unge står tilbage med en følelse af skam og skyldfølelse og deraf vil der oftest forekomme angst og magtesløshed, når først delingen er sket. Dette sker eftersom, at de udmærket er klar over, at når først billedet eller videoen er delt, kan de aldrig være 100 pct. sikre på at det forsvinder igen fra internettet.

Fakta er en central del af forebyggelsen inden for deling af intime billeder eller videoer og det er fremførelsen af dette for de unge er en vigtig del af det. Der er kommet en større opmærksomhed på hvilke problemstillinger der er forbundet med deling af intime billeder og videoer i det danske samfund. Red Barnet anvender empiriske data fra Ungeprofilundersøgelsen 2016 (Red Barnet, 2016: 9), hvor der er blevet spurgt ind til deling af intime billeder hos unge i gymnasiet og HHX samt unge i 7.-9. klassesettrin. Disse tal bevidner, at jo ældre man bliver, jo større bliver omfanget af delingen af intime billeder og videoer (Red Barnet, 2016: 9). 20 pct. af gymnasie- og HHX eleverne har selv postet et billede eller video af dem selv i undertøj eller nøgen, hvorimod 7 pct. af 7.-9. klassesettrin har selv postet et billede eller video af dem selv i undertøj eller nøgen. 9 pct. af gymnasie- og HHX eleverne har postet et billede eller video af andre i undertøj eller nøgen, hvorimod 4 pct. af 7.-9. klassesettrin har postet et billede eller video af andre i undertøj eller nøgen. 16 pct. af gymnasie- og HHX eleverne har selv været udsat for at andre har postet et intimt billede eller video af dem i undertøj eller nøgen, hvorimod 6 pct. af 7.-9. klassesettrin har selv været udsat for at andre har postet et intimt billede eller video af dem i undertøj eller nøgen (Red Barnet, 2016: 9).

Folderen italesætter omdrejningspunkter i samtaler med børn og unge. Det indebærer en italesættelse af forebyggelse, deres rettigheder og lovgivningen på området. Børn og unge skal oplyses godt og grundigt om den onlineverden, som de befinder sig i og at der ikke er noget privat, men at alt er offentligt tilgængeligt, når det først er lagt på internettet. Ydermere forekommer samtykke som en central del af fænomenet ulovlig billeddeling. Samtykke kan derfor ikke tolkes på og kan beskrives som når et individ giver lov til at videresende eller dele et billede eller/ og video af sig selv til andre. Samtykke er derfor også en central del af forebyggelsen inden for ulovlig billeddeling. Red Barnet benævner i folderen at: *"De unge vil opleve mindre skyld og skam, hvis der er enighed i samfundet om, at skaden sker, når billeder deles – ikke når de tages"* (Red Barnet, 2016: 11).

Red Barnet har fem tiltag i forhold til hvordan man bedst muligt kan hjælpe ofre for ulovlig billeddeling.

Det første tiltag indebærer en samtale med de involverede parter, hvor der skabes forståelse for omstændighederne bag og der oplyses om fakta i forhold til lovgivning samt begrænsning af spredningen. Derudover indebærer det, at der skabes en dialog med den unge i forhold til den fremtidige opfølgning og eventuel involvering af forældre samt andre relevante fagpersoner.

Det andet tiltag indebærer hjælp til sletning af kopier af billeder og/ eller videoer. Først og fremmest skal den person som først har sendt billedet kontaktes og dernæst venner og skolekammerater. Ydermere skal de medieplatforme, hvor billedet ligger, kontaktes. Derudover skal det anmeldes til politiet og der skal sikres beviser dertil.

Det tredje tiltag er en opfølgning med den unge, eftersom der oftest går et par uger, efter at delingen er sket, hvor der sker noget nyt og vennerne så glemmer delingen af intime billeder. Problemstillingen er, at ofret ikke glemmer det og hverdagen kan være fyldt med det i månedsvis eller i flere år efter. Opfølgningen af barnet eller den unge kan være altafgørende for håndteringen af problemet. Derfor er det centralt at den voksne holder øje med trivslen af barnet eller den unge. *"Er alt som det plejer? Kan de koncentrere sig, som de plejer? Er humøret okay? Kommer de i skole?"* (Red Barnet, 2016: 16). De anbefaler, at ofret sættes i kontakt med en psykolog, hvis der forekommer tilbagevendende tanker om delingen af det intime billede.

Det fjerde tiltag indebærer en snak med skole eller klub, hvis der er tale om mange involverede og det kan derfor være nødvendigt at tale om den implicite sag i klassen eller informere forældrene. Hvis dette bliver relevant, er det vigtigt at involvere ofret og forklare hvad der skal siges og hvordan det kommer til at foregå. Det kan for barnet eller den unge føles som endnu et kontroltab, hvis de ikke involveres og orienteres om fremgangsmåden.

Det femte tiltag indebærer et orienteringsskema (Red Barnet, 2016: 17), som den voksne skal tage udgangspunkt i under samtalen med den unge og derigennem skabe en forståelse for omstændighederne samt historien bag situationen. Hvem er hovedpersonen eller hovedpersonerne, hvem er involveret, hvilken slags billede er der tale om, hvordan er det krænkende, hvordan er delingen sket, hvor er billedet eller videoen blevet delt henne, skal der

sikres beviser og hvordan skal man forholde sig hvis sagen er eskaleret eller der er mange involverede. Dette er spørgsmål, som orienteringsskemaet dækker og hvilke punkter der er relevante for fagpersonen der skal afholde samtale med den unge (Red Barnet, 2016: 14-16).

Folderen går ind og omtaler forskellen mellem pornografisk- og ikkepornografiske materiale i forhold til hvilken lovgivning der gør sig gældende inden for hver kategori. Red Barnet definerer pornografisk materiale som: *"Pornografi er billeder eller film af én eller flere personer, som gør noget tydeligt seksuelt, eller hvor der er fokus på kønsorganerne"* (Red Barnet, 2016: 18).

Hvorimod deres definition på ikkepornografisk materiale er: *"Ikkepornografisk materiale er billeder eller film af en eller flere personer, som godt kan være helt eller delvist afklædte, men ikke gør noget tydeligt seksuelt, og hvor der ikke er fokus på personernes kønsorganer"* (Red Barnet, 2016: 18).

Ydermere forekommer der en vejledning til hvornår den voksne eller fagpersonen skal opfordre barnet eller den unge til anmeldelse. SSP-teamet i den lokale kommune rådes til at blive inddraget i forhold til deres ekspertviden inden for emnet og derigennem kan de være med til at guide til om det er nødvendigt med en anmeldelse eller ej. Derudover kan SSP-konsulenten være medvirkende til at vurdere handlingsmulighederne og hvordan sagen kan indgå i eller bidrage til den kriminalpræventive indsats lokalt. Hvorvidt en sag skal anmeldes, afhænger typisk af den konkrete situation og i denne sammenhæng kan man dele billeddeling op i to typer:

- *"Er billeder og film taget eller delt i en uskyldig sammenhæng, hvor unge bekræftede hinanden, var kæreste eller blot var ubetænksomme?"*
- *Er billeder og film taget eller delt i en sammenhæng, hvor der er brugt trusler, afpresning, seksuelle krænkelser, eller er billeder og film delt som hævn?"*

(Red Barnet, 2016: 21)

Det anbefales at diskutere fordelene og ulemperne ved en anmeldelse med ofret og de berørte.

7.6 Opsummering

For at skabe et bedre overblik over hvilke forebyggelsesinitiativer og -tiltag der anvendes i ovenstående undervisningsmaterialer og -vejledninger inden for fænomenet ulovlig billeddeling, vil der fremlægges en tabel, som fremviser typificeringen af disse. Ydermere vil der beskrives hvad typificeringen af forebyggelsesinitiativerne indebærer.

Tabel 1. – Typificering af forebyggelsesinitiativer

Titel/ udgiver Type af forebyggelses initiativer	Skærpet indsats mod digitale sexkrænkelser - Regeringen	Flirt på nettet – Red Barnet	Seksuelle rettigheder online/ offline – Sex & Samfund	Hvad deler du? – Om billeddeling – Red Barnet	Når børn og unge deler intime billeder på nettet – Viden til fagpersoner – Red Barnet
Online forebyggelses videoer	X		X		
Styrkelse af digitale kompetencer og adfærd	X	X		X	
Afdækning af lovgivning	X		X	X	X
Oplysningsinitiativer	X				X
Virkelighedsnære cases		X	X		
Hvor kan delingen ske?				X	X
Konsekvenser for deling på nettet	X	X	X		

Gruppe 13

Anmeldelse af ulovlig billeddeling		X			X
------------------------------------	--	---	--	--	---

Ovenstående tabel fremviser hvilke forebyggelsesinitiativer der forekommer i de udvalgte undervisningsmaterialer og -vejledninger. I følgende afsnit vil typificeringen af forebyggelsesinitiativerne beskrives og hvad de indebærer.

Online forebyggelsesvideoer, indebærer at der anvendes videoer, hvori der beskrives hvordan det har påvirket et offer og livet efterfølgende. Ydermere beskrives der i videoerne hvordan den ulovlige billeddeling kan ske, hvorved der fremvises eksempler derpå og hvorledes det er offeret eller krænkeren der har ansvaret for delingen.

Styrkelse af digitale kompetencer og adfærd, indebærer en beskrivelse af hvad god digital adfærd er og hvordan man skal begå sig på sociale medier generelt. Ydermere bestræber det sig på, at forklare etikken ved anvendelsen af sociale medier, den digitale identitet man skaber gennem anvendelsen og konsekvenserne for andre og sig selv ved deling af intimt billedmateriale.

Afdækning af lovgivning, indebærer at undervisningsmaterialerne og -vejledningerne beskriver lovgivningen inden for deling af intimt billedmateriale og derigennem hvilke lovmæssige konsekvenser det kan få hvis man deler nøgenbilleder af sig selv eller andre. Det beskriver hvilke strafferetslige paragraffer man kan dømmes efter og hvad de indebærer jf. begrebsafklaring.

Oplysningsinitiativer, indebærer øget oplysninger til de unge i forhold til en tydeliggørelse af, at digitale sexkrænkelser er strafbare og de ikke kan begås straffefrit samt at det har konsekvenser for henholdsvis både offer og krænker.

Virkelighedsnær case, indebærer at der anvendes en case som vil kunne foregå i virkeligheden i forebyggelsesarbejdet med de unge. Dette indebærer videoer eller en konkret case, hvorved der opsættes muligheder for de unge, i forhold til hvordan de skal reagerer hvis de har en mistanke om at de bliver udsat for ulovlig billeddeling. Derudover indebærer en virkelighedsnær case, at de

Gruppe 13

unge sættes over for en situation som kan forekomme i virkeligheden og tænker over hvordan de kan undgå det gennem forebyggelsesinitiativer som fremlægges for dem inden og efterfølgende.

Hvor kan delingen ske?, indebærer at de unge undervises i og på hvilke sociale medier delingen af nøgenbilleder kan ske og hvorledes de selv har delt intime billeder af andre på nettet før. Der beskrives således at delingen kan ske gennem MMS, Facebook, Musical.ly, Instagram, Snapchat og Yellow.

Konsekvenser for deling på nettet, indebærer en beskrivelse af hvilke konsekvenser det har for offeret og krænkeren at dele et intimt billedmateriale på nettet. Derudover indebærer det også et forståelsesperspektiv i forhold til hvorfor man ikke skal dele intime billeder på nettet for de unge.

Anmeldelse af billeddeling, indebærer at de unge lærer hvordan de anmelder ulovlig billeddeling, hvis de udsættes for det eller kender en som bliver udsat for dette. Ydermere indebærer det grundlæggende at de unge får tildelt de rette værktøjer og viden til at kunne begå sig i en online verden med lige så mange muligheder, som begrænsninger.

8.0 Teoretisk tilgang

Det følgende afsnit har til formål, at fastlægge undersøgelsens teoretiske ramme. Først vil den situationel kriminalitetspræventive teori blive redegjort for og dernæst vil den sociale kontrol teori blive beskrevet. Disse vil blive sat i association med undersøgelsens problemformulering for, at kunne anskue på hvorledes de 13-17-årige forholder sig til brugbarheden af den forebyggende undervisning de modtager i skolen og om hvorledes de lærer om disse i skolen.

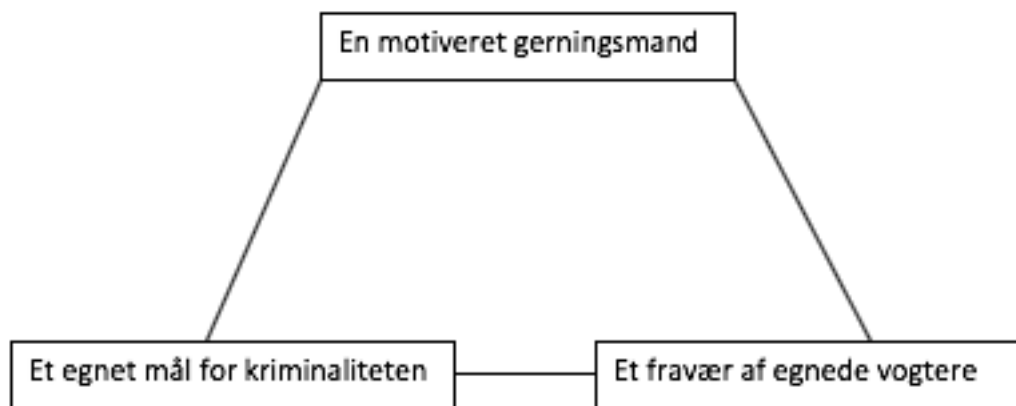
8.1 Rutineaktivitetsteori

Rutineaktivitetsteorien, også betegnet som 'opportunity theories', omhandler at muligheden for at begå kriminalitet skal være til stede for, at kriminaliteten kan opstå. Ydermere indebærer teorien, at det fysiske- og sociale miljø kan fremme eller forhindre, at kriminalitet kan opstå (Lilly, Cullen og Ball, 2015: 351-352). Teorien tager sit udgangspunkt i, at plausibiliteten for kriminalitet er forankret i hverdagens rutiner (Cohen og Felson, 1979).

" (...) offenders must converge with suitable targets in the absence of capable guardians (...) the probability of this situation occurring is influenced by our "routine activities" – including our work, family, leisure, and consumption activities" (Cullen et. Al., 2014: 469).

På baggrund af ovenstående påstande opstiller Cohen og Felson to hypoteser. Den første hypotese er at kriminalitet er forbundet med rutiner og den anden hypotese er at kriminalitet er et produkt af sammenhængen mellem tid og rum (Cullen et. Al., 2014: 469). Det antages dermed at kriminalitet opstår, hvis de motiverede gerningsmænd deler tid og sted med egnede mål gennem et fravær af egnede vogtere (Cullen et. Al., 2014: 469). Det kan dermed antages at teorien er baseret på tre grundelementer; motiverede gerningsmænd, egnede mål og et fravær af egnede vogtere. Hvis en af ovenstående grundelementer er fraværende vil det kunne forhindre at kriminalitet opstår eller begås (Downes og Rock, 2016: 245-246).

Figur 2. Nødvendige forhold for, at en kriminel handling kan opstå eller begås.

Figur 2 illustrer hvordan de benævnte ovenstående tre grundelementer er afhængige af hinanden, for at en kriminel gerning kan opstå eller begås. Disse grundelementer er ifølge Cohen og Felson nødvendige forudsætninger for, at en kriminel gerning kan forekomme (Cullen et. Al., 2014: 455). Hvis der forekommer et fravær af ét af ovenstående grundelementer, vil dette kunne vanskeliggøre eller helt forhindre at kriminaliteten opstår eller begås (Downes et. Al., 2016: 245-246; Cullen et. al., 2014: 469).

"Suitable targets have to do with benefits of crime, while capable guardians have to do with costs" (Cullen et. Al., 2014: 454-455).

Det kan dermed antages at egnede mål indebærer et 'benefits' perspektiv for gerningsmanden, hvor der vurderes hvorvidt kriminaliteten kan betale sig og dermed hvorledes handlingen er gunstig for gerningsmanden. Hvorimod egnede vogtere indebærer et 'cost' perspektiv, hvor omkostningerne ved at forebygge kriminalitet opvejes i forhold til kriminalitetens omkostninger (Cullen et. al., 2014: 454-455).

Gennem en inddragelse af Garland har dette en forklaringskraft, eftersom Garland beskriver en udvikling i samfundet, hvorved samfundet bevæger sig væk fra det moderne paradigme og hen i mod et senmoderne paradigme (Garland, 2001: 182). Dette medvirker ifølge Garland en ny

kriminologisk tankegang om hverdagslivet som en retning inden for kontrolteoretisk tankegang (Garland, 2001: 182). Det betyder dermed, at gerningsmanden ikke længere anskues som et sygt individ, men derimod som en kalkulerende rationel aktør, som gennem benefit perspektivet vurderer hvorledes at handlingen forekommer som værende gunstig (Cohen og Felson, 1979). De seneste par år er der sket en udvikling i statens tankegang, som indebærer at cost perspektivet af kriminalitetskontrol fylder mere og mere i forhold til førhen. Det betyder at staten således kan have vanskeligt ved at forhindre og kontrollere al kriminalitet i samfundet, hvilket sker på baggrund af den udvikling der har fundet sted. Nogle opgaver kræver flere ressourcer end andre og dette kan medvirke til en nedprioritering af andre opgaver, hvilket synliggøre rutineaktivitetsteorien i henhold til cost perspektivet og et fravær af egnede vogtere (Garland, 1996: 451-453; Garland, 2001: 188-190).

Ydermere argumenterer Cohen og Felson for, at der er forekommet en række strukturelle ændringer i henhold til den menneskelige adfærd, der fremstår som fremmede for mængden af kriminalitet i samfundet (Møller, 2013: 199-200).

"People's daily routine activities affect the likelihood they will be an attractive target or will encounter an offender in a situation where no effective guardianship is present" (Cullen et. Al., 2014: 8)

Omstændigheder som benævnt ovenstående, er medvirkende til at kriminalitet forekommer og offeret skal dermed undgå at sætte sig selv i sårbare situationer, hvorved muligheden for at ulovlig billeddeling kan opstå. Cohen og Felson argumenterer for, at der forekommer en kausalitet mellem hverdagslivets rutiner og den kriminalitets udvikling der forekommer i samfundet. Dette skal forstås som den forståelsesramme der er sat for ovenstående hypoteser.

I henhold til rutineaktivitetsteorien kan det anskues, at den kriminelle handling er et produkt af sammenfaldet mellem tid og rum samt at hverdagsrutiner kan antages at være en aktuel faktor, som er forbundet med ulovlig billeddeling (Cullen et. al., 2014: 469; Downes et. al., 2016: 245-246). Dette antages eftersom at de unges medievaner er blevet en stor del af deres

hverdagsrutiner i forhold til førhen. Hverdagsrutiner medfører også at der forekommer strukturelle ændringer, hvilket gør at det ligeledes omhandler mennesker og deres livsstil. Dermed vil dette have en indflydelse på kriminalitetsudviklingen, eftersom mennesker indretter sig og lever efter de normsæt der forekommer i samfundet (Clarke, 1997: 12-13).

8.2 Situationel kriminalitetsprævention

Situationel kriminalitetsprævention indebærer, ligeledes som rutineaktivitetsteorien, et fokus på den kriminelle handling fremfor gerningsmanden og der medtages et præventivt perspektiv på de situationelle betingelser for kriminalitet (Downes et. al., 2016: 248). Den situationelle kriminalitetspræventive teori er en universel teori, idet den ikke benævner en bestemt kategori af kriminalitet og kan dermed også gælde for enhver form for kriminalitet. Det er ikke kun opportunistiske eller små forbrydelser, men derimod også de mere beregnede og alvorligt motiverede forbrydelser.

"Crime and violence arise from interactions between the social environment and the physical environment, which cannot be controlled entirely through manipulations of the physical environment" (Downes & Rock, 2016: 237-238).

Det kan dermed antages, at det gennemgående for alle forbrydelser er, at de alle er stærkt berørt af situationer og derigennem er påvirket af sociale og fysiske faktorer (Clarke, 1997: 5). Ydermere er det centralt at understrege den kontrast der forekommer mellem skiftende situationer og forandrede mennesker. Det er derigennem nødvendigt at undersøge hvordan personer, adfærd og det sociale- og fysiske miljø interagerer, for at kunne anskues hvordan den kriminalitetsprævention indsats skal formes (Downes & Rock, 2016: 233). Det betyder at den situationel kriminalitetspræventive teori omhandler muligheds reducerende foranstaltninger.

"(...) but on the present situation in which the crime transpires (...) should focus on making the choice of crime less attractive" (Cullen et. Al., 2014: 457).

Dette indikerer, at det er mest effektivt at forebygge kriminalitet gennem en reducere af mulighederne for at begå kriminalitet et givent sted, hvilket dermed også er relevant at inddrage i samspil med rutineaktivitetsteorien. Dette uddyber Clarke i nedenstående citat.

"(...) all people have some probability of committing crime depending on the circumstances in which they find themselves" (Clarke, 1997: 4).

Clarke anerkender dermed, at alle mennesker har en vis sandsynlighed for at begå kriminalitet afhængigt af omstændighederne og hvor de befinder sig. Dette er sammenhængende med rutineaktivitetsteorien, hvor tid og rum har en korrelation. Den situationel kriminalitetspræventive teori fokuserer dermed på de situationelle betingelser, som er medvirkende til at den kriminelle gerning kan begås eller opstå. Dette indebærer et særligt fokus på det strukturelle miljø, som gerningsmanden interagerer med (Cullen et. al., 2014: 480; Downes et. al., 2016: 231-232). Gennem anvendelsen af en indirekte indflydelse, som sker ved en korrekt beskyttelse ved hjælp af sociale foranstaltninger, vil der derigennem også skabes en større præventiv virkning end gennem en direkte indflydelse på gerningsmanden (Waard, 2017: 2). Den præventive indsats skal dermed fokusere på en reducere af kriminelle handlinger og med henblik på at gøre det mindre attraktivt at begå den kriminelle handling (Cullen et. al., 2014:457).

Ronald Clarkes essay foreslår en specifik tilgang til forebyggelsesperspektivet; *"To reduce offending, the challenge is how to eliminate a person's criminal predisposition"* (Cullen et al., 2014: 480). Dette sker gennem rehabilitering eller en anskuelse af grunden til den begåede kriminalitet som kan indebære en påvirkning fra sociale faktorer som dårlig opdragelse eller at personen har indgået i et kriminelt miljø. Clarke har identificeret to generelle kategorier af situationelle faktorer som kan manipuleres således at det kan anvendes i forebyggelsen af kriminalitet. Den første kategori omhandler en reducere eller eliminering af fysiske muligheder, hvor de fysiske muligheder skal være til stede for at kunne begå kriminalitet (Cullen et al., 2014: 481). Dette betyder at lovovertræderen er nødsaget til at finde andre metoder til at begå kriminaliteten på. Ydermere kan lovovertræderens adfærd kontrolleres gennem en manipulation af disse muligheder og dette sker gennem kriminalpræventive tiltag, som reducerer de fysiske muligheder for at begå

kriminalitet, og det gøres dermed mindre givende for den lovovertræderen at begå kriminalitet (Clarke, 1997: 4). Den anden kategori indebærer det at øge risikoen for at lovovertræderen fanges og dermed ikke går fri fra at blive dømt. Dette sker gennem borgernes og politiets årvågenhed (Cullen et al., 2014: 485).

Hensigten med Clarkes to generelle kategorier er en manipulation af potentielle gerningsmænds beslutningsprocesser og derigennem opnå en præventiv effekt (Møller, 2013: 201).

Gerningsmandens beslutningsproces indebærer tre stadier; involvering, fortsættelse og ophør.

Hvorigennem stadierne fortsættelse og ophør, reguleres af to situationelle kræfter; en fremskydende- og en regulerende faktor. Der forekommer en sammenhæng mellem disse situationelle kræfter, hvorved den regulerende faktor, kan medvirke til den fremskydende faktor.

Det er dermed også medvirkende til, at der forekommer en vis form for forudsigelighed i den kriminelle gerning og den præventive aktør har derved mulighed for at kunne forholde sig til de samme informationer som gerningsmanden (Møller, 2013: 201-202).

"(...) the limits of trying to increase the deterrence achieved by police, but suggests that many other members of the public provide a presence that would dissuade criminals from offending in a particular situation" (Cullen et. Al., 2014: 481).

Dette indebærer, at på trods af en involvering af politiet, så er borger årvågenhed også en stor nødvendighed i forhold til statens målsætning om at opretholde den offentlige orden. Den offentlige orden opnås gennem et samarbejde mellem staten og dets aktører. Ydermere opnås den offentlige orden også ved at anse aktive borgere som medspillere og tildele dem et medansvar i form af egen tryghed.

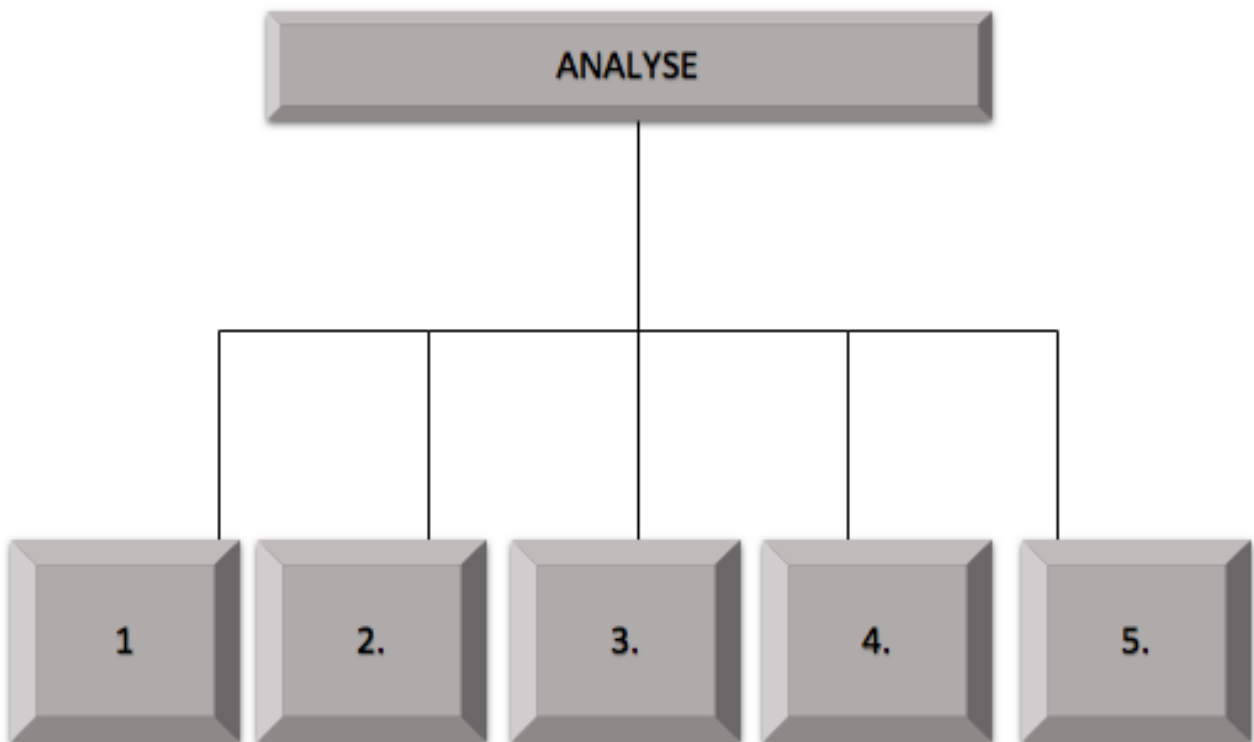
9.0 Analysestrategi

Det følgende afsnit vil beskrive de strategier, der ligger til grunde for den kommende analyse og hvordan disse inddrages deri. Ydermere vil der beskrives hvordan disse korrelerer med hinanden samt hvordan det empiriske grundlag inddrages som hovedfokus i analysen.

9.1 Strategi for analysestruktur

Undersøgelsens analyse vil blive opbygget gennem anvendelsen af Project deSHAME's data, rutineaktivitetsteorien, situationel kriminalitetsprævention og forebyggelsesinitiativerne der forekommer i de fire udvalgte præventive undervisningsmaterialer og -vejledninger fra Sex & Samfund samt Red Barnet. Dette indebærer, at analysen vil inddrages efter den udvalgte data fra Project deSHAME. I nedenstående figur forekommer der en illustreret opbygning af undersøgelsens analysestruktur.

Figur 3: Analyseopbygning

Ovenstående figur fremviser, at analysen er opdelt i fem dele. Dette sker da der tages udgangspunkt i fem forskellige forebyggelsesstrategier; 'Ting, der betegnes som digitale sexkrænkelser', 'At man ikke må dele andres intim – eller nøgenbilleder uden samtykke', 'Hvordan man opfører sig acceptabelt online i venskaber og kæresteforhold', 'Lovgivning omkring digitale sexkrænkelser' og 'Hvordan man anmelder digitale sexkrænkelser'. Disse sammenkobles med præventive undervisningsmaterialer og -vejledninger fra Sex & Samfund samt Red Barnet, som der er henvist til fra Regeringens pjece omhandlende skærpet indsats mod digitale sexkrænkelser. Ydermere sættes dette i henhold til de udvalgte teorier; situationel kriminalitetspræventiv teori og rutineaktivitetsteorien. Analysedelene har til formål, at være behjælpelig til en besvarelse af problemformuleringen.

Dataene fra Project deSHAME bidrager med et virkelighedsperspektiv i forhold til en belysning af hvordan de 13-17-årige anser brugbarheden af den præventive undervisning, som de modtager i skolen. Hvorimod de præventive undervisningsmaterialer og -vejledninger fra Sex & Samfund samt Red Barnet bidrager med et samfundsbaseret perspektiv. I undersøgelsen er der set nede fra og op, hvorved jo længere ind i materialerne jeg kom, forekom der en sammenhæng mellem materialerne i forhold til forebyggelsesinitiativerne i undervisningsmaterialerne og -vejledningerne, hvilket illustreres i slutningen af litteraturgennemgangen.

Analysedelene har til formål at belyse hvordan de 13-17-årige anser brugbarheden af den præventive undervisning er og skabes en forklaringskraft gennem anvendelsen af de udvalgte undervisningsmaterialer og -vejledninger samt den situationel kriminalitetspræventive teori og rutineaktivitetsteorien. Hensigten med opdelingen i 5 kategorier, er at belyse hvert enkelt forebyggelsesinitiativ i forhold til brugbarheden samt forklaringen deraf.

10.0 Analyse

I følgende afsnit vil der forekomme en analytisk undersøgelse af de 13-17-åriges anskuelse til, hvor brugbar den præventive undervisning de modtager er og hvilken forklaringskraft der ville kunne ligge til grunde herfor. I undersøgelsen ønskes der, at sammenligne dataene fra Project deSHAME set i forhold til rutineaktivitetsteorien, situationel kriminalitetspræventiv teori og undervisningsmaterialer og -vejledninger fra Red Barnet samt Sex & Samfund for derved at besvare problemformuleringen;

”Hvordan anser de 13-17-årige brugbarheden af den præventive undervisning de modtager i skolen set i forhold til fænomenet ulovlig billeddeling? - og hvordan kan dette forklares ud fra forebyggelsesinitiativer fra undervisningsmaterialer og -vejledninger fra Red Barnet og Sex & Samfund?”

10.1 13-17-åriges kønsfordeling

Ud fra de danske data fra Project deSHAME, så kan det anskues, at kvinderne udgør 57 pct. og mændene 41 pct. (Project deSHAME, 2017: 18) jf. bilag. Der forekommer multiple årsagsforklaringer til, at der fremstår en større procentdel kvinder end mænd som respondenter i undersøgelsen. Den første mulige årsagsforklaring til denne procentvise forskel, kan være at mænd ofte har en tendens til ikke at ville medvirke i surveys, hvorimod det forekommer som værende mere appellerende for kvinder at være med i surveys. Ydermere er kvinder og unge de største forbrugere af sociale medier, hvilket også kan have spillet en rolle i forhold til kønsfordelingen (Slots- og Kulturstyrelsen, 2015). Det er dog bemærkelsesværdigt, at når man ser på de pågældende institutter som indgår i den danske del af Project deSHAME, så består størstedelen af mænd og ikke kvinder. Men i det overordnede billede fra undervisningsministeriet, så fremgår det, at størstedelen på efterskolerne, friskolerne og gymnasierne, består af kvinder og ikke mænd (Uddannelses- og Forskningsministeriet). Hvorimod størstedelen i folkeskolerne består af mænd og ikke kvinder. Dette kan være medvirkende til at skabe en skævvridning i dataene eftersom gymnasierne oftest er større institutioner end folkeskolerne, friskolerne og efterskolerne (jf. bilag).

10.2 13-17-åriges medievaner

De danske 13-17-åriges medievaner forholder sig nogenlunde ens i forhold til de sociale medieplatforme, som er mest populære i Danmark blandt de unge. Hvoraf 99,7 pct. af de adspurgte har anvendt eller anvender Youtube, hvilket gør netop denne medieplatform til den mest anvendte i blandt de 13-17-årige i denne undersøgelse. Dette kan også anskues i anvendelsen af denne sociale platform i den præventive undervisning (Regeringen, 2017: 6). Dernæst udgør Facebook eller Facebook Messenger en stor del af de unges medievaner i henhold til en procentdel på 98 pct. og Snapchat med en anvendelses procentdel på 95 pct. Ydermere har 87 pct. anvendt Instagram, 26 pct. Twitter, 14 pct. Musical.ly, 10 pct. Whatsapp og 10 pct. Tumblr (Project deSHAME, 2017: 19). Disse tal bevidner om at der forekommer en diversitet blandt de adspurgte 13-17-årige i forhold til deres medievaner. Denne diversitet af anvendelsen af sociale medier skaber også en større mulighed for gerningsmanden, at få et ståsted i forhold til at distribuere nøgenbilleder af andre. Unge er i højere grad forbundet til sociale medier end de ældre og de benytter sig særligt af en større mangfoldighed af sociale medier (Slots- og Kulturstyrelsen, 2015: 18).

10.3 Ting, der kan betegnes som digitale sexkrænkelser

Før der kan tales om ting der betegnes som digitale sexkrænkelser, er det centralt at definere begrebet digital sexkrænkelse. Dette anses som værende centralt, eftersom ikke alle unge ved hvad dette begreb indebærer og dermed skal der først dannes en forståelse af begrebet, før det kan kategoriseres i forhold til ting der kan betegnes som digitale sexkrænkelser. Begrebet digital sexkrænkelse anses som værende et bredt begreb med flere betydninger og kan antages at høre under andre begreber også. En digital sexkrænkelse defineres af det danske politi som;

”En digital sexkrænkelse (uofficielt kaldet ”hævnporno”) er typisk en handling, hvor nøgenbilleder eller video/ billeder af seksuel karakter bliver delt eller offentliggjort uden tilladelse fra den afbildede person. Billederne og videoerne deles ofte via nettet, mobiltelefoner m.v.”. (Politi)

Ovenstående beskriver den universelle definition af en digital sexkrænkelse set i et kriminologisk perspektiv. I nutidens samfund, foregår digitale sexkrænkelser oftest gennem anvendelsen af sociale medier og dette skaber muligheder for gerningsmanden i forhold til, at tid og rum deles med offeret. Derudover vil der oftest ikke være egnede vogtere til stede på internettet og muligheden for at gerningsmanden kan dele et intimt- eller nøgenbillede af en anden, forekommer dermed også større end hvis der var egnede vogtere til stede i form af automatisk fjernelse af billeder med pornografisk indhold, som nogle sociale medier besidder i forvejen (Cullen et. al., 2014: 469). Udfordringen, håndteringen og forebyggelsen af deling af intimt billedmateriale er relativ ny for ledere, lærere, studievejledere og andre fagfolk. Dette betyder at den præventive undervisning er i konstant forandring, eftersom jo mere man finder ud af om fænomenet, jo bedre kan der undervises i konkret hvordan man undgår at indgå i statistikker om at være et offer for ulovlig billeddeling. Derudover har det også betydet, at det har været nødvendigt at oprette flere hotlines for individer der har været udsat for sexkrænkelser (Red Barnet C).

89 pct. af de adspurgte 13-17-årige benævner, at de i skolen har lært om ting der betegnes som digitale sexkrænkelser, hvorimod kun 32 pct. af disse synes at undervisningen var brugbar for dem. Den procentvise forskel forekommer derigennem som markant stor. Disse tal bevidner om, at der forekommer en stor forskel inden for læren om begrebet i forhold til hvad de unge anser de har behov for at vide om ulovlig billeddeling. Dette kan ansues som positivt i forhold til, at de ikke har været udsat for ulovlig billeddeling, men det kan også fremstå som negativt i forhold til at de ikke har følt at det er præsenteret for dem, således at de synes det var spændende og kunne se brugbarheden i det fremadrettet. Denne holdning er universel i forhold til unge og forebyggelse. Mange besidder oftest den overbevisning, at det ikke sker for dem, så hvad skal de anvende den præventive undervisning til. Den største problemstilling er dog, hvis de har været udsat for ulovlig billeddeling, men ikke har følt at de har været udsat for det og derigennem ikke har anmeldt det til politiet. Et andet aspekt er, at de unge allerede er bevidste om dette, eftersom det indgår som en normalitet for dem at dele billeder og videoer. Det er bemærkelsesværdigt at kun 89 pct. af de 13-17-årige har lært om ting der betegnes som digitale sexkrænkelser i skolen. Dette kan have hjemmel i, at staten har svære ved at forhindre og kontrollere denne form for kriminalitet,

eftersom det anses som en relativ ny form for kriminalitet i politiregi og dette kan medføre en nedprioritering hos politiet (Garland, 1996: 451-453; Garland, 2001: 188-190). Dette er også medvirkende til, at belyse vigtigheden af oplysningsinitiativer hos de unge, eftersom der skabes et fravær af egnede vogtere og de unge er efterladt til sig selv i en online verden med alverdens faldgruber.

32 pct. af de adspurgte unge synes at den præventive undervisning var brugbar, hvilket kan betyde at de allerede i forvejen har vidst hvilke ting der betegnes som en digital sexkrænkelse. Mange unge i dagens Danmark, er allerede bekendt med hvor den ulovlige billeddeling finder sted. De har et stort kendskab til hvordan en deling sker på sociale medier som Messenger, Snapchat, Instagram, Youtube, Musical.ly og Facebook (Red Barnet B). Gennem den præventive undervisning får de reflekteret over om hvorledes de selv deler billeder af andre uden samtykke samt italesat hvorfor de gør det. Grunden til, at 32 procent fandt den præventive undervisning brugbar, kan være at de lærte nye ting i forhold til hvad der betegnes som en digital sexkrænkelse og dermed også forholder sig til hvad de vil dele fremadrettet.

Red Barnet benævner at de unge deler intime billeder og videoer med andre for at udvise kærlighed til en kæreste, bekræfte en relation, øve sig i at se sig selv som seksuelle væsner, lige fik lyst, andre gør det, få anerkendelse eller 'likes', udsat for manipulation, grooming eller afpresning (Red Barnet, 2016: 6). Det betyder dermed, at det gøres nemmere for en gerningsmand, at tilgå en relation og dermed dele tid og rum. Det gør dermed at muligheden for at kriminaliteten kan opstå og begås (Cullen et. al., 2014: 469). I gennem den udvikling som de sociale medier gennemgår og indvindingen hos de unge, betyder også at gerningsmanden ikke anses som et sygt individ, men derimod en kalkulerende rationel aktør (Cohen og Felson, 1979). Dette sker eftersom indvindingen af de sociale medier hos de unge, betyder at deling af billeder og videoer, forekommer som en hverdags rutine hos mange og der skabes en normalitet i det, at dele billeder og videoer på de sociale medier. Ydermere betyder det også, at gerningsmanden ikke vil anskue på hvorledes det er gunstigt, men mere som en ting der forekommer som normalt at gøre. Det er derfor også centralt, at de unge lærer hvordan man begår sig på sociale medier og generelt i en online verden.

Gennem oplysningsinitiativer i forhold til ting der betegnes som digitale sexkrænkelser, så vil de unge derigennem også være mere bevidste om hvorledes de indgår eller er udsat for en digital sexkrænkelse. Hvis de unge er oplyste omkring hvad der betegnes som en digital sexkrænkelse, reduceres gerningsmanden mulighed for at begå kriminaliteten yderligere, eftersom chancen for at gerningsmanden bliver fanget, ville være større end før de unge modtog den præventive undervisning (Clarke, 1997: 4). Det gøres nemmere for de unge at navigerer i hvornår de udsættes eller indgår som en del af en digital sexkrænkelse og dermed også lettere for dem at sige fra hurtigere end før de vidste at det hørte under betegnelsen digital sexkrænkelse.

10.4 Man må ikke dele andres intim- eller nøgenbilleder uden samtykke

Samtykke er et centralt begreb i forhold til at man ikke må dele andres intim- eller nøgenbilleder. Persondatalovens §6, stk. 1, nr. 1 behandler netop denne del af ulovlig billedeling;

"Behandling af oplysninger må kun finde sted, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke hertil" (Retsinformation B).

Dette bevidner om, at der skal forelægge et samtykke før man poster et billede eller video på de sociale medier eller generelt tager et billede eller video, hvor andre indgår. Samtykke medvirker også automatisk det at respekterer andre menneskers privatliv og derigennem også grænserne for hvad der i orden at dele eller ikke dele i en online verden (Red Barnet B). Det er svært at sætte en bestemt grænse for hvad der er i orden at dele eller ikke dele. Problemstillingen er, at det er svært at sætte en bestemt grænse for, hvad der er i orden eller ikke i orden. Delingen af ulovligt billed- og videomateriale er medvirkende til, at udfordre grænserne for hvad der anses som offentligt og privat. Hvert enkelt individ har forskellige grænser i forhold til hvad de ønsker der skal deles og det er derfor centralt at der skal forekomme et samtykke ved deling af pornografisk materiale og ikke pornografisk materiale (Red Barnet B). Gennem den kommunikation som foregår gennem anvendelsen af de sociale medier, skal der derigennem også medtages en vis respekt for den enkeltes privatliv samt normen i samfundet.

94 pct. har lært gennem den præventive undervisning, at man ikke må dele andres intim- eller nøgenbilleder uden samtykke, hvorimod 49 pct. anser undervisningen som værende brugbar for dem. Dette er en relativ stor procentvis forskel. Spørgsmålet bliver hvorledes de derigennem ønsker at respekterer andres privatliv og derigennem også respekterer et eventuelt nej til deling af billeder eller videoer. De unge, giver udtryk for at; *"Ingen har ret til at dele andres billeder, medmindre de har spurgt og har fået et klart ja"* (Red Barnet C). Dette betyder også, at det altafgørende er, at der fremligger et konkret samtykke, før en deling sker på de sociale medier. Hvis de unge ikke besidder en læring om hvad der må deles og hvad der ikke må deles, kan pejlingen derimellem være svær. De grundlæggende regler der foreligger i forhold til hvad der må deles eller ikke deles, skal inkorporeres i de unges hverdags rutiner, således at tvivlen ikke finder sted og det derigennem anses som en normalitet at spørge efter et samtykke for en deling (Cullen et. al., 2014: 469; Downes et. al., 2016 245-246). Dette ville medfører en ændring af livsstil og de unges tankegang i forhold til deling og anvendelsen af de sociale medier generelt. Når 49 pct. anser den præventive undervisning som brugbar, kan dette også betyde, at de resterende 51 pct. allerede har lært eller ved at man ikke må dele andres intim- eller nøgenbilleder uden samtykke. Dette er et positivt perspektiv i forhold til, at de dermed ikke sætter sig selv i en sårbar position, hvor de derved vil kunne ende som offer selv eller være vidne til at andre bliver et offer for den ulovlige billeddeling (Cullen et. al., 2014: 8).

Unge deler andres intime billeder eller videoer til en tredjepart fordi, at de tænker at det er sjovt, andre gør det, billedet eller videoen går over deres grænser, være først med en nyhed, få status eller anerkendelse i en gruppe, indgår i et fællesskab hvor de samler og deler den type billeder og/ eller videoer, de er del af en konflikt, hævn, mobbestrategi, gruppepres eller de deltager i pornografiske fora på nettet, hvor man deler disse billeder eller videoer med andre (Red Barnet, 2016). 49 pct. fandt den præventive undervisning brugbar, hvilket kan ligge til grunde for at de er blevet oplyst om ting de ikke vidste i forvejen og at de har lært om de følgevirkninger der forekommer, når de deler et billede eller en video. En anden forklaring til denne høje procent, kan være at de unge ikke var klar over at når først et billede eller video er delt, så kan de aldrig være 100 pct. sikre på at det forsvinder igen fra internettet (Red Barnet, 2016: 8).

Ulovlig billeddeling er ofte associeret med sociale og fysiske faktorer, som påvirker muligheden for at en gerningsmand kan begå forbrydelsen (Clarke, 1997: 5). De sociale faktorer består af, at udvise kærlighed til en kæreste, bekræfte en relation til en ven, øve sig i at se sig selv som et seksuelt væsen, andre gør det, få anerkendelse eller 'likes', udsat for manipulation, grooming eller afpresning (Red Barnet, 2016: 6). Disse sociale faktorer er medvirkende til at anskue nødvendigheden af, at de unge modtager en præventiv undervisning, som er målrettet netop deres behov. Dette perspektiv, er medvirkende til at anskue hvordan de unge modtager den præventive undervisning og dermed også hvorledes de anser det som brugbart for dem at besidde denne viden. Det er derfor nødvendigt at fagfolk undersøger hvordan personer, adfærd og det sociale- samt fysiske miljø interagerer, for derigennem at kunne finde frem til hvordan den præventive indsats skal formes (Downes, 2011: 233). En anden distinktion er de fysiske faktorer, som er medvirkende til at delingen finder sted uden et samtykke og derved bliver offentligt tilgængeligt, er alkohol, adrenalin, seksuel nysgerrighed, opmærksomhed, grooming og afpresning (Red Barnet, 2016: 7). Det kan derved antages at en ulovlig deling, sker som et led af en spontan handling, hvori gerningsmand og offer anses som delene tid og rum (Cullen et. al., 2014: 469; Cohen og Felson, 1979). Det skal dog medtages at handlingen ikke altid er spontan, men mere kalkulerende i form af en hævnaktion fra en ekskæreste, eller blot en som de unge har set sig ondt på.

6 pct. af de unge har oplevet at få deres intim eller nøgenbilleder delt med andre uden deres samtykke indenfor det seneste år, hvorimod 10 pct. selv har delt en andens intim- eller nøgenbillede uden samtykke indenfor det seneste år (Project deSHAME, 2018: 3). Dette bevidner om, at flere har delt andres intim- eller nøgenbilleder end selv været offer for ulovlig billeddeling. Dette kan forklares ud fra et manglende præventivt perspektiv i forhold til oplysningsinitiativerne fra fagfolk. Derudover kan det bevidne om at mange unge ser det som en normalitet at dele billeder, hvorom det enten er billeder eller videoer med pornografisk indhold eller ej og derigennem anses det ikke som forkert hos de unge. En anden sondring, går på at de unge ikke er klar over alvorligheden og ulovligheden ved at dele et billede uden samtykke. Det er derfor centralt at de unge lærer hvad der er lovligt og ulovligt, når de begår sig dagligt i online verdenen (Clarke, 1997: 4).

"De unge vil opleve mindre skyld og skam, hvis der er enighed i samfundet om, at skaden sker, når billeder deles – ikke når de tages" (Red Barnet, 2016: 11).

Det er derfor centralt at der gives samtykke ved deling af et billede hvor andre indgår i. En stor del af den præventive del i forhold til de unge, er også at den følger den udvikling som samfundet undergår. Det vil derfor skabe en anden forståelse for fænomenet hvis der forekom en enighed i samfundet om håndteringen, betydningen og eftervirkningerne.

10.5 Acceptabel online opførsel i venskaber og kæresteforhold

Sociale medier, mobiltelefoner, digitale forhold og deling af billeder, er blevet en normal del af de unges hverdagsrutiner i en digitaliseret verden, som det danske samfund har bevæget sig henimod. Det er blevet en normalitet for unge mennesker, at dele billeder og indgår oftest som en del af deres hverdags rutiner (Cullen et. al., 2014: 469; Downes et. al., 2016: 245-246).

"Ingen må gå rundt i den vildfarelse, at dét at dele nøgenbilleder af andre er lige så naturligt og acceptabelt som at dele samlekort" (Regeringen, 2017: 5).

Deling af billed- og videomateriale sker oftest spontant og de unge anser det som en naturlig del af deres hverdag (Undervisningsministeriet, 2017: 5). Normaliteten i delingen er et problem i forhold til, at de unge får et større og større problem med at anskue hvad der forekommer som værende rigtigt og forkert. Det medvirker ydermere til at en afvigende adfærd, ikke vil fremstå som en afvigende adfærd hos de unge. Gennem en gennemgang af virkelighedsnære cases, fakta, hvor delingen kan ske på de sociale medier, en styrkelse af deres digitale kompetencer og adfærd samt online forebyggelses videoer med de unge, vil de have guidelines i forhold til hvad samfundet anser for værende rigtigt og forkert. Gennem denne metode vil de unge kunne guide sig frem til hvad der er afvigende adfærd og hvad der ikke er. Dette vil skabe muligheds reducerende foranstaltninger hos de unge, hvorigennem de vil være opmærksomme på, hvilke faresignaler der forekommer inden en deling vil ske (Downes, 2016: 233).

Det kan være svært for de unge at navigere i hvordan man opfører sig acceptabelt online i venskaber og kæresteforhold. 93 pct. af de unge har lært i skolen om hvordan man opfører sig acceptabelt online i venskaber og kæresteforhold. Dette skaber en problemstilling i forhold til at de resterende 7 pct. som ikke har lært om hvordan man opfører sig i en online verden, vil have større risiko for at blive et offer for ulovlig billeddeling, eftersom de ikke besidder de rette redskaber til ikke at sætte sig selv i en sårbar situation (Cullen et. al., 2014: 8). En anden problemstilling er, at 42 pct. af de adspurgte unge synes at den præventive undervisning de modtog var brugbar for dem og dette kan antyde at den præventive undervisning de modtager ikke appellerer til dem. En anden distinktion er, at de unge mener at de allerede opfører sig acceptabelt i online venskaber og kæresteforhold, hvilket dermed gør at de benævner at det ikke er brugbart for dem. Problemstillingen bliver, at denne undervisning er medvirkende til at give eleverne en forståelse for konsekvenserne af forskellige typer af adfærd på nettet og derigennem udvikle kompetencer samt redskaber til at kunne begå sig på en god og tryk måde (Red Barnet A). Dette kan også forklares ud fra, at deres forældre allerede har lært dem hvordan de begår sig i en onlineverden. Forældrene vil gennem en forældresikring af de unges telefoner, fremstå som egnede vogtere og der vil derigennem undgås at en gerningsmand får muligheden for at begå forbrydelsen over for den unge (Cullen et. al., 2014: 455).

Den grundlæggende problemstilling ved ulovlig billeddeling, er at det oftest forekommer som del af en hævn eller en mobningsstrategi, derfor er det også nødvendigt at gerningsmanden opvejer hvor gunstigt gerningen er i forhold til hvilke konsekvenser der forekommer deraf (Cullen et. al., 2014: 454-455). For at undgå, at de unge bliver et offer for ulovlig billeddeling eller bliver en gerningsmand, er det nødvendigt at de oplyses om de konsekvenser der forekommer ved den ulovlige billeddeling. Der forekommer et stort skel i forhold til hvorledes de unge har oplevet at andre har taget billeder af andre set i forhold til at de selv har taget billeder af andre med pornografisk indhold. 30 pct. af de unge har, indenfor det seneste år, oplevet at andre har taget seksuelle billeder af nogen med pornografisk indhold og delt dem på nettet efterfølgende (Project deSHAME, 2018: 3). Hvorimod 11 pct. af de unge har selv taget et billede med pornografisk indhold i smug indenfor det seneste år (Ibid). Dette bevidner hvor vigtigt det er, at de unge modtager præventiv undervisning i hvordan de unge begår sig på nettet og konsekvenserne af en

deling uden samtykke. En styrkelse af børn og unges digitale kompetencer og adfærd, vil dermed fremstå som muligheds reducerende for en mulig gerningsmand og de unge vil dermed også selv fremstå som egnede vogtere (Downes et. al., 2016: 245-246; Cullen et. al., 2014: 469). Dette sker eftersom de vil besidde de rette værktøjer til, at kunne undgå at sætte sig selv i en sårbar situation og muligheden for at kriminaliteten kan begås elimineres gennem deres egne evner samt de belærte værktøjer fra fagfolk.

"Det er ikke ofrenes skyld. Jeg ved godt, at der kan være sådan en diskussion om, at man kunne da bare have ladet være med at tage et billede af sig selv. Det er simpelthen ikke i orden ikke at stille sig på ofrenes side. Vi bestemmer selv over vores krop. Og man bestemmer selv, hvem man vil vise den til. Men det er ikke i orden, hvis man viser billeder af andre – uden man har fået lov til det..."
(Regeringen).

Der understreges dermed, at problemet med ulovlig billeddeling ikke skal løses ved, at de unge skal holde op med at tage billeder af sig selv. Problemet med ulovlig billeddeling skal løses gennem en oplysningspligt over for de unge i forhold til en voksende teknologi udvikling, hvor billeder og videoer er kommet for at blive i ungdomskulturen i Danmark samt verden over. Formålet for den enkelte er dermed ikke for at det skal fremvises til hele verden, men at det derimod er taget privat og skal holdes privat (Red Barnet, 2016: 10). Ulovlig billeddeling starter oftest med, at billedet er taget privat, men efterfølgende er blevet offentligt tilgængeligt. Dette sker oftest fordi at den sociale relation har ændret sig og der er kommet et had eller man er blevet uvenner og delingen er derigennem sket ved en ukontrollerbar følelsesmæssig reaktion (Downes, 2016: 233).

10.6 Lovgivning omkring digitale sexkrænkelser

Billeder og videoer indeholder mange informationer og deles så hurtigt, at man skal passe på ikke at overtræde regler om privatliv og grænser for hvad der er lovligt og ulovligt. Det er dermed også nødvendigt, at de unge følger lovgivningen inden for feltet, som derigennem forekommer som en grænse for hvad der er i orden at dele og ikke dele. Lovgivningen er en central del af den forebyggende del inden for ulovlig billedelig, jf. afsnit 7.6. Den kan virke præventivt i forhold til en skræmme effekt overfor nogle unge mennesker og oplysningsperspektivet vil derfor kunne virke

overfor nogle gennem denne tilgang. Problemstillingen er, at det ikke virker præventivt overfor alle unge mennesker og derved anvendes der også andre oplysningsperspektiver, således at viften af præventive tiltag forekommer som bredspektret som muligt.

Inden der anskues på dataene for de 13-17-årige i forhold til hvordan de anser brugbarheden af dette præventive tiltag, så er det som nødvendigt at beskrive kort hvilken lovgivning der anvendes i henhold til fænomenet ulovlig billeddeling. Straffelovens §232, §235 og §264d og Persondatalovens §6, stk. 1, nr. 1 samt §6, stk. 1, nr. 7 har hjemmel i den digitaliserede verden og platforme hvori den ulovlige billeddeling finder sted, jf. afsnit 4.2 for en mere dybdegående beskrivelse. De unge lærer om, at man kan straffes hvis man tager billeder af andre i private situationer og derefter ligger billedet eller videoen ud på internettet eller videresender dem til vennerne uden samtykke (Sex & Samfund, 2017: 38).

89 pct. af de 13-17-årige benævner at de har lært om lovgivningen i henhold til ulovlig billeddeling i skolen, hvorimod 26 pct. anser at denne præventive undervisning var brugbar for dem. Dette skaber en bekymring i forhold til vigtigheden af et kendskab til lovgivningen, for at kunne begå sig i en online verden med så mange faldgruber og muligheder for de unge. Et kendskab til lovgivningen er medvirkende til at de unge besidder en større værktøjskasse, til en anmeldelse hvis de udsættes for ulovlig billeddeling. Derudover vil det for en gerningsmand kunne skræmme i forhold til de konsekvenser det vil give efterfølgende i forhold til udsigten til bøder og fængselsstraffe. Det gøres derigennem mindre gunstigt for gerningsmanden at begå forbrydelsen (Cullen et. al., 2014: 454-455).

Formålet med italesættelsen af lovgivningen er, at gøre de unge opmærksomme på de rettigheder og muligheder de har, når de begår sig i en onlineverden (Sex & Samfund, 2017: 38). Ydermere er det en tydeliggørelse af, at ulovlig billeddeling er strafbart og at det har konsekvenser for henholdsvis både offer, men også krænkeren (Regeringen, 2017: 7). Gennem denne italesættelse af lovgivningen vil gerningsmandens adfærd kunne kontrolleres ved at børn og unge gøres opmærksom på hvilke konsekvenser det vil frembringe, hvis de overtræder lovgivningen på feltet (Clarke, 1997: 4). Fokusset på lovgivningen gør det dermed mindre givende for gerningsmanden at

begå kriminaliteten og de unge er mere opmærksomme på hvad de skal kigge efter samt gøre hvis det sker for dem selv eller andre i deres omgangskreds. Risikoen for at blive fanget i gerningen er dermed også øget markant (Cullen et. al., 2014: 485). De unge lærer derigennem at opveje fordelene med ulemperne og at gennemtænke situationen inden de lader den indtræde eller overtræde lovgivningen (Cullen et al., 2014: 454-455). En grundlæggende antagelse er, at man skal opfører sig på de sociale medier, som man vil opføre sig i den virkelige verden og dermed også overholde den lovgivning, som er tilstede i samfundet. Problemstillingen er at de unge oftest glemmer at følge lovgivningen, når de færdes i en online verden og derfor anses det også som centralt at de unge besidder en grundviden om lovgivningen indenfor feltet. Dette belyser vigtigheden af hvorfor de unge skal lærer om lovgivningen og derigennem også skabe opmærksomhed på at det har konsekvenser, hvis man deler et billede med pornografisk indhold uden samtykke (Cullen et. al., 2014: 457). Det gøres derigennem mindre attraktivt for de unge, at dele billeder og dermed får den situationel kriminalitetspræventive teori også hjemmel inden for dette felt.

10.7 Anmeldelse af digitale sexkrænkelser

Unge mennesker i dagens Danmark, skal besidde en konkret viden om hvad der betegnes som pornografisk materiale eller ikke pornografisk materiale.

"Pornografi er billeder eller film af én eller flere personer, som gør noget tydeligt seksuelt, eller hvor der er fokus på kønsorganerne" (Red Barnet, 2016: 18).

"Ikkepornografisk materiale er billeder eller film af en eller flere personer, som godt kan være helt eller delvist afklædte, men ikke gør noget tydeligt seksuelt, og hvor der ikke er fokus på personernes kønsorganer" (Red Barnet, 2016: 18).

Denne viden skal de unge samt fagfolk besidde, for at kunne vide om forbrydelsen kan anmeldes til politiet, hvis de unge bliver udsat for ulovlig billeddeling. Ovenstående to beskrivelser fokuserer på hvorledes der er tale pornografi eller ikkepornografi i forhold til ulovlig billeddeling.

85 pct. af de adspurgte unge har lært om at anmelde ulovlig billeddeling i skolen. Dette er markant lille i forhold til hvor mange der har lært om lovgivningen i skolen. Dette skaber en problemstilling for de unge i forhold til at de godt kan se brugbarheden af lovgivning og anmeldelse sammen, men hver for sig, kan det være svært for dem at navigere rundt i. Derudover vil der ved en anmeldelse, have været en gerningsmand som har haft muligheden for at dele et billede og derved har der ikke været egnede vogtere tilstede i form af fagfolk, politi eller forældre (Cullen et. al., 2014: 455). Hvorimod at gennem oplysningsinitiativerne og en anvendelse heraf, vil der forekomme et fravær af egnede mål for kriminalitet og det vil dermed besværliggøre at kriminaliteten kan begås (Downes et. al., 2016: 245-246; Cullen et. al., 2014: 454-455). Derudover vil der gennem den præventive undervisning fremlægges hvilke negative konsekvenser det har i form af lovgivningen, hvorved forbrydelsen ikke gøres gunstig for gerningsmanden og derved forebygges der på gerningsmandens adfærd og på kriminaliteten i sig selv (Clarke, 1997: 4).

En interessant sondring er at 18 pct. af de adspurgte 13-17-årige vurderede at den præventive undervisning om anmeldelse var brugbar for dem. Som benævnt tidligere, kan dette ske på baggrund af, at kun 18 pct. har allerede haft et behov for denne viden eller at de allerede har taget et intim- eller nøgenbillede af dem selv og frygter at de kan blive et offer for den ulovlige billeddeling fremadrettet. En anden forklaring til dette tal kan være, at de unge ikke ønsker at anmelde det hvis de bliver et offer for ulovlig billeddeling og dermed ikke anser nødvendigheden samt brugbarheden af, at kunne anmelde det. 48 pct. vil ikke anmelde det på de sociale eftersom de ikke tror, at det ville hjælpe, dog vil 49 pct. alligevel anmelde det til de sociale medier (Project deSHAME, 2018: 4). Dette ville hjælpe med at stoppe spredningen af det pågældende billede eller video og derigennem sætte en stopper for delingen. De unge lærer om, at når først et billede er på nettet, så kan det ikke fjernes igen (Red Barnet, 2016: 8). Dette kan være en forklaring på hvorfor de ikke tror det vil hjælpe at anmelde det til de sociale medier. Derudover vil 36 pct. anmelde det til politiet, men 43 pct. vil ikke fortælle det til politiet eftersom de ikke ønsker, at politiet skal inddrage deres egen familie (Project deSHAME, 2018: 4). Dette er en alvorlig problemstilling, eftersom dette øger risikoen for at gerningsmanden fanges og ikke går fri fra at blive dømt (Cullen et. al., 2014: 485). En anden problemstilling er måden de skal anmelde det til politiet og hvordan bevismaterialet skal leveres til dem på. Politiet henviser til at al bevismaterialet skal sendes til dem

på e-mail (Politi). Det er paradoksalt, når offeret lige har oplevet at blive delt på sociale medier og derigennem på nettet. De unge mister tilliden til, at anmelde på denne måde og dermed forsvinder deres lyst til at anmelde også. Hvordan skal offeret kunne vide hvem der sidder i den anden ende af e-mailen og være sikker på at det intim- eller nøgenbillede ikke sendes videre til en som tænder på disse billeder. Dette antages at være en faktor til, at de unge ikke vil anmelde til politiet. Den præventive undervisning er derigennem central for, at de unge besidder en viden, som gør de til egnede vogtere for dem selv og derigennem også reducerede mulighederne for at gerningsmanden kan begå kriminaliteten. Politiet og fagpersoner kan ikke komme denne type kriminalitet til livs, hvis ikke der forekommer en årvågenhed hos de unge, forældrene og ikke mindst hos politiet selv (Ibid). 15 pct. forklarer at de vil tale med en lærer, hvis de udsættes for ulovlig billeddeling, men 41 pct. af de adspurgte unge beskriver, at hovedårsagen til at de ikke ønsker at fortælle det til en lærer er, at de er bange for om skolen ville overreagere (Project deSHAME, 2018: 4). Dette medvirker at der forekommer et fravær af egnede vogtere og dermed gøres muligheden også større for at den kriminelle gerning kan finde sted. Folderen 'Nøgen på nettet' anbefaler, at der skal findes en person, der kan hjælpe den pågældende videre i processen, hvilket kan være en ven, et familiemedlem, en lærer eller en SSP-medarbejder (Red Barnet C). Dette er en interessant sondring, eftersom at de unge selv udtrykker frygten for at snakke med politiet, at familien inddrages og at skolen overreagere, hvis de snakker med en lærer. Disse problemstillinger er medvirkende til at gøre de unge til suitable targets, eftersom de besidder en frygt eller skyldfølelse, som gør at de ikke vil anmelde det og dermed ikke inddrage andre i én søgen på hjælp (Cullen et. al., 2014: 469).

"De unge vil opleve mindre skyld og skam, hvis der er enighed i samfundet om, at skaden sker, når billeder deles – ikke når de tages" (Red Barnet, 2016: 11).

For mange af de unge, kan der være forbundet et tabu med at anmelde ulovlig billeddeling, eftersom offeret sættes i fokus i skolen, hos politiet og andre fagfolk. Derudover benævner de adspurgte unge fem barrierer i forhold til at søge hjælp hvis de bliver udsat for ulovlig billeddeling; "for pinligt" (52 pct.), "bange for, at de involverede ville gøre gengæld" (42 pct.), "bange for, hvad der ville ske" (40 pct.), "ville hellere løse det selv" (31 pct.) og "bekymret over, om det var deres

egen skyld" (30 pct.) (Project deSHAME, 2018: 4). Dette er alvorlige barrierer i forhold til at søge den nødvendige hjælp, hvis de udsættes for ulovlig billeddeling. En følgevirkning af delingen er ofte, at den unge står tilbage med en følelse af skam og skyldfølelse og det kan medfører at den unge ikke ønsker at andre omkring sig skal vide hvad der er sket (Red Barnet, 2016). Det kan også medføre angst og en vis form for magtesløshed, eftersom at de får af vide at billedet ikke kan fjernes igen, så hvorfor skulle de dog anmelde det til politiet eller fortælle det til en fagperson .

Børn og unge kender ikke til alvorligheden af, at dele et intimt billedmateriale medmindre det italesættes af fagfolk eller forældrene. De tænker ikke på, at det kan ske for dem og det er netop en stor del af problemstillingen. Det gør også at de unge ikke kan se relevansen i hvorfor de skal lære om lovgivningen inden for feltet og hvad de skal anvende det til. Den præventive indsats er medvirkende til at skabe nye tanke om fænomenet og at det kan ske for alle også én selv. Oftest tænker de unge, at det sker for alle andre end dem selv.

I 2014 blev der indgivet 74 anmeldelser i forhold til overtrædelse af Straffelovens §264 d, hvorimod tallet i 2015 var på 104 og i 2016 var tallet steget til 225 anmeldelser (DR A). Dette bevidner om at problemstillingen inden for fænomenet vokser for hvert år og det forventes kun at vokse endnu mere fremadrettet. Det er derfor centralt at børn og unge skal lærer om og italesætte hvordan lovgivningen har sit ståsted og hvilke konsekvenser der forekommer for alle parter, som er indblandet i den ulovlige billeddeling. Det er bemærkelsesværdigt at stigningen fra 2014 til 2016 er over en fordobling end det var fra 2014 til 2015. Denne stigning kan også hænge sammen med at de sociale medier udvikler sig mere og mere samt de unges tekniske kunnen udvikler sig også mere og mere. Stort set alle unge besidder en telefon nu til dag, det gør det også muligt for dem konstant at blive en lovovertræder, eftersom de sociale medier er med dem hvor end de går hen. Det gør at situationen for at overtræde straffeloven i forhold til deling af intimt billedmateriale er til stede konstant (Clarke, 1997: 4). Unge mennesker opvejer ikke fordelene med ulemperne, når de deler et billede på de sociale medier, de tænker på deres egen iscenesættelse eller ønsker at opnå en bestemt social status gennem delingen (Cullen et al., 2014: 454-455).

Gruppe 13

26 pct. af de adspurgte unge beskriver, at hvis de blev offer for ulovlig billeddeling, så ville de ignorere det. Det betyder, at spredningen af det intim- eller nøgenbillede eller video ikke stoppes og offeret fortsat vil blive påmindet om hvad der er sket. En forklaring dertil, kan være at der er kommet ændringer i den menneskelige adfærd, som er fremmede for mængden af kriminalitet (Møller, 2013: 199-200). Gennem en ignorering af kriminaliteten, vil politiet derigennem også have svært ved at kontrollere udviklingen af kriminaliteten og derved tilrettelægge den præventive undervisning samt tiltag i samfundet. Det betyder derfor også, at det bliver sværere at forhindre at kriminaliteten opstår og potentielle gerningsmænd får frit spil (Garland, 1996: 451-453; Garland, 2001: 188-190).

11.0 Konklusion

Der er i denne undersøgelse, gennem anvendelsen af udvalgt relevant teori og -litteratur, blevet undersøgt, hvordan de 13-17-årige anser brugbarheden af den præventive undervisning de modtager i skolen set i forhold til udvalgte undervisningsmaterialer og -vejledninger. Den udvalgte litteratur samt dataene fra Project deSHAME har først og fremmest bidraget til, at kunne komme med mulige årsagsforklaringer til hvad der ligger til grund for hvordan de 13-17-årige oplever en brugbarheden af den præventive undervisning de modtog i skolen.

Gennem anvendelsen af data fra Project deSHAME kan det udledes, at der ikke er en stor spredning i forhold til hvilke sociale medier de unge anvender. Hvor der i forlængelse til dette blev fundet frem til, at Youtube var det mest anvendte sociale medie hos de adspurgte unge. En interessant sondring er, at snapchat ikke var en af de tre mest anvendte sociale medier. Forklaringen til dette ligger i, at Youtube er blevet mere udbredt blandt unge, eftersom det indebærer funktioner som læring gennem videoer samt musik. Herefter blev der fundet frem til, at de unge ikke synes at den præventive undervisning om ting, der betegnes som digitale sexkrænkelser var relativt brugbar, da de allerede vidste hvad det indebar. Dette sker på baggrund af, at de allerede besidder et stort kendskab til hvordan de sociale medier fungerer og dermed også hvilke faldgruber de skal holde udvig efter. De 32 pct. af de unge, som synes den præventive undervisning var brugbar, kan begrundes med at de har fået forelagt nye oplysninger om hvad det indebærer og hvilke ting der betegnes som en sexkrænkelser, som de ikke vidste i forvejen. Det betyder, at de er blevet belyst om hvad de skal forholde sig til i henhold til deling af intim- eller nøgenbilleder fremadrettet.

De 13-17-årige som anser den præventive undervisning, omhandlende at man ikke må dele andres intim- eller nøgenbilleder uden samtykke, som brugbar, er 49 pct., hvilket er procentvis markant større. Det kan begrundes ud fra, at de unge ikke ved hvad der må og ikke må deles. Det er en hårfin grænse der forekommer i henhold til hvad de unge må dele og ikke dele på de sociale medier. Forklaringen til denne store procentvise andel er, at det anses som værende en normalitet at dele billeder og videoer. De unge ser derfor ikke altid på hvad de må eller ikke må dele, men

deler det blot fordi at det gør alle andre. Derudover er samtykke en stor del af deling af billeder og videoer, hvilket mange unge ikke er klar over og derfor begrundes dette også som forklaring deraf. Dette forklares også gennem den mulighed som en potentiel gerningsmand får, ved at de unge ikke ved at der skal foreligge et samtykke til deling af andres billeder og videoer.

42 pct. af de unge synes at den præventive undervisningen om hvordan man opfører sig acceptabelt online i venskaber og kæresteforhold var brugbar. Dette begrundes med at de unge har fået styrket deres digitale kompetencer med viden, de ikke besad i forvejen og hvordan de kan skelne mellem hvad der er privat og hvad der er offentligt. Ydermere begrundes de 42 pct. med at de unge har lært om mulighedsreducerende værktøjer, hvorved de har lært at skelne mellem normal og afvigende adfærd.

I forlængelse heraf opnåede der et indblik i en problematik, eftersom de mulige ofre ikke ønskede at anmelde det til politiet, snakke med en lærer eller et familiemedlem om udsættelsen for ulovlig billeddeling. Derudover beskrev 18 pct. at den præventive undervisning var brugbar for dem, hvorved der kan rejses spørgsmål om den præventive undervisning de får i skolen om emnet, er den rigtige. Det betyder dermed, at den præventive undervisning skal være fokusbaseret og evalueres hvert år af både de unge og fagpersoner. Ydermere kan de unges lave procentdel skyldes at de ikke har oplevet at have haft brug for eller anser at de ville komme til at få brug for denne viden. Dette ligger til grund for deres besvarelse. Ydermere beskriver 26 pct. at de synes at den præventive undervisning om lovgivningen omkring digitale sexkrænkelser var brugbar for dem. Dette kan som ovenstående ligger til grunde at de ikke har i hensigt at blive en potentiel gerningsmand eller -offer. Derudover konkluderes det, at disse unge allerede har kendskab til hvad der sker ved en ulovlig deling, eftersom de besidder en grundlæggende viden indenfor brugen af sociale medier, hvilket antages eftersom de anvender de sociale medier i så høj en grad og med en sådan forskellighed.

Det store spørgsmål er så hvordan de kommunale og statslige instanser bedst muligt kan arbejde sammen for at skabe et præventivt undervisningsmateriale, som de unge finder brugbar og derigennem være de unge behjælpelige med at begå sig i sunde forhold til venner eller kærester

på internettet. Regeringen beskriver, at man ikke må antage, at det at dele nøgenbilleder af andre er lige så naturligt og acceptabelt som at dele samlekort. Dette er en interessant distinktion, eftersom de unge anvender de sociale medier, til hver dag at dele med hinanden og derfor forekommer det allerede naturligt for dem. Det betyder også, at de unge deler tid og rum med potentielle gerningsmænd hver gang de befinder sig på internettet. Vigtigheden og nødvendigheden bliver derfor at Jo større en præventiv viden de får om ulovlig billeddeling, jo mindre er risikoen for at de bliver et offer eller en gerningsmand. Den præventive undervisning er derfor medvirkende til, at skabe en manipulation af potentielle gerningsmænds beslutningsprocesser og derigennem opnå en præventiv effekt. Derudover forekommer der en vis forudsigelighed i forhold til den kriminelle gerning og dette gør det muligt for fagfolk at undervise de unge i hvordan de skal undgå at blive et offer for ulovlig billeddeling. Det betyder, at de unge får muligheden for, at blive egnede vogtere selv, eftersom de vil besidde en stor præventiv viden indenfor pejlinger om lovgivning, anmeldelse, begrebsafklaring af ulovlig billeddeling, hvordan de opfører sig acceptabelt og hvilke konsekvenser der vil forekomme hvis de bliver udsat for den ulovlige billeddeling samt bliver en gerningsmand.

Det kan derfor konkluderes, at de unge allerede besidder en stor viden inden for feltet og det dermed er blevet besværliggjort for potentielle gerningsmænd at begå kriminaliteten. Derudover kan de unge, reagerer før de befinder sig i en sårbar position og potentielle gerningsmænd sættes overfor de konsekvenser som en deling vil skabe fremadrettet. Det kan derudover konkluderes, at de unge har en lige så stor mulighed for at blive gerningsmand, som offer. Dette antages eftersom, at deling er en normalitet og det kræver en spontan handling, for at blive gerningsmand såvel som offer. Det ligger til grunde for, at den ulovlige billeddeling oftest er en handling foretaget gennem en hævnaktion eller en mobbestrategi. Gennem den viden de unge får præsenteret gennem den præventive undervisning, er det muligt for gerningsmanden at vurderer hvorledes gerningen er gunstig eller ej. For at den ulovlige billeddeling kan opstå, skal der være en motiveret gerningsmand tilstede, det betyder også at en opvejning af hvor gunstig handlingen er, ikke altid finder sted, eftersom det oftest er en spontan handling.

Gruppe 13

Afslutningsvist kan det dermed udledes, at de 13-17-årige anser brugbarheden af den præventive undervisning primært, som værende primært negativ. De forholder sig negative overfor brugbarheden af den præventive undervisning, eftersom de allerede besidder den viden eller det blot ikke er interessant for dem i undervisningen heraf. Det drejer sig primært om hvordan man anmelder- og lovgivningen om digitale sexkrænkelser. Dette er en interessant observation, eftersom at disse er nødvendige at besidde viden om, for at kunne distancerer sig som offer for forbrydelsen og forebygge mod at blive en potentiel gerningsmand eller offer. Problemstillingen er blot, at det er et fænomen som bliver mere og mere udbredt. Flere og flere unge mennesker bliver et offer for den ulovlige billeddeling og nødvendigheden af oplysningsinitiativer er større end nogensinde.

12.0 Litteraturliste

12.1 Referencer

Andersen, Lotte Bøgh, Binderkrantz, Anne Skorkjær og Hansen, Kasper Møller (2012), "*Metoder i statskundskab*", Hans Reitzels Forlag, 2. udgave.

Brinkmann, Svend og Tanggaard, Lene (2015). *Kvalitative metoder – En grundbog*. Hans Reitzels Forlag. 2. udgave.

Bryman, Alan (2012). *Social Research Methods*. OXFORD – online resource centre. 4. Udgave.

Clarke, Ronald V. (1997). *Situationel Crime Prevention – Successful Case Studies*. School of Criminal Justice Rutgers University. Second Edition. Harrow and Heston Publishers. (s. 1-15)

Cohen E., Lawrence & Felson, Marcus (1979). *Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity approach*. American sociological Review. I Cullen, Francis T., Agnew, Robert & Wilcox, Pamela (Red.) (2014). *Criminological Theory: Past and Present*. Fifth Edition. Section four. Chapter 12. (s. 454-479). Oxford: Oxford University Press.

Cullen, Francis T., Agnew, Robert, Wilcox, Pamela (2014). *Criminological Theory: Past to Present*. Fifth Edition. Oxford University Press.

De Vaus, David (2001). *Research Design in Social Research*. SAGE. 1. udgave

Downes, David og Rock, Paul (2016). *Understanding Deviance*. OXFORD University Press. 7. udgave.

Franks, Mary Anne (2015). *Drafting an Effective "Revenge Pron" Law: A Guide for Legislators*. SSRN.

Gruppe 13

Garland, David (1996). *The Limits of the Sovereign State: Strategies of Crime Control in Contemporary Society*. *The British Journal of Criminology*, 36, (4). (s. 445-471).

Garland, David (2001). *The New Culture of Crime Control*. I *The Culture of Control: Crime and Social Order in Contemporary Society*. Chapter 7. (s. 167-192). Oxford: Oxford University Press.

Hansen, Erik Jørgen og Andersen, Bjarne Hjorth (2009). *En sociologisk værktøj – Introduktion til den kvantitative metode*. Hans Reitzels Forlag. 2. udgave.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015). *Interview – Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. 3. udgave, 1. oplag Hans Reitzels Forlag: København.

Lilly, Robert J., Cullen, Francis T., Ball, Richard A. (2015). *Criminological Theory – Context and Consequences*. Amerika: Sage Publication Ltd.

Maxfield, Michael G. & Babbie, Earl R. (2011). *Research Methods for CRIMINAL JUSTICE and CRIMINOLOGY*. Kap. 4. *General Issues in Research Design*. WADSWORTH CENGAGE Learning. 6. Udgave.

Møller, Kim (2013). *Rational Choice*. I Jacobsen, Michael Hviid & Sørensen, Anne-Stina (Red). *Kriminologi – En introduktion*. 1. udgave. Kapitel 9. (s. 193-203). København: Hans Reitzels Forlag.

Neuman, William Lawrence (2006). *Social Research Methods. Qualitative and Quantitative Approaches*. Kap. 12. *Analysis of Quantitative Data*. Boston.

Project deSHAME (2018) *Unge's erfaringer med digitale sexkrænkelser – resumé af danske resultater*. Childnet International, Red Barnet, Kek Vonol, UCLan og den Europæiske Union.

Project deSHAME (2017). *Young people's experiences of online sexual harassment*. Childnet International, Kek Vonol, UCLan, Save the Children and the European Union.

Red Barnet (2016) *Når børn og unge deler intime billeder på nettet – Nøgen på nettet – viden til*

fagpersoner.

Sex & Samfund (2017) *Seksuelle rettigheder online/ offline* – Undervisningsforløb 7.-9. klasse.

Slots- og Kulturstyrelsen (2015), *“Sociale Medier- Brug, interesseområder og debatlyst”*

Stroud, Scott R. (2014). *The Dark Side of the Online Self: A Pragmatist Critique of the Growing Plague of Revenge Porn*. Journal of Mass Media Ethics.

Thisted, Jens (2009). *Forskningsmetode i praksis- projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetodik*. Munksgaard.

Waard, Jaap De (2017). *What Works?; A systematic overview of recently published meta evaluations, synthesis studie within the knowledge of Situational Crime Prevention, Policing And Criminal Justice interventions*. The Hague, Ministry of Security and Justice, Law Enforcement Department, Unit for General Crime Policy.

12.2 Internethjemmesider og lovtekster

ALT, *“20-årige William: “Vi bytter nøgenbilleder, som var det Pokémonkort””* [set den 05. marts 2018]

<https://www.alt.dk/artikler/3-unge-mand-derfor-delte-jeg-dine-nogenbilleder>

DR (Louise Damløv & Mikkel Westphal Stephensen), *“Unge deler nøgenbilleder som aldrig før”* [set den 01. marts 2018]

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/unge-deler-noegenbilleder-som-aldrig-foer>

DR A (Laura Marie Sørensen), *“OVERBLIK Sådan bliver digitale sexkrænker straffet”* [set den 23. maj 2018]

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/overblik-saadan-bliver-digitale-sexkraenkere-straftet>

Europa Kommissionen, "*The Digital Economy and Society Index (DESI)*" [set den 20. februar 2018]

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

Justitsministeriet A, "*Lovprogram 2017-18*" [set den 06. april 2018]

<http://www.justitsministeriet.dk/ministeriet/love/lovprogram-2017-18>

Politi, "*Digitale sexkrænkelser*" [set den 28. april 2018]

<https://www.politi.dk/da/borgerservice/anmeldelser/digitalesexkraenkelser/>

Politikken, "*Sager om deling af nøgenbilleder på nettet boomer*" [set den 28. februar 2018]

<https://politiken.dk/indland/art5632362/Sager-om-delning-af-noegenbilleder-paa-nettet-boomer>

Red Barnet, "*Over 1000 unge sigtes for distribution af børneporno i operation Umbrella*" [set den 16. februar 2018]

<https://redbarnet.dk/skole/sikkerchat/nyt-fra-sikkerchat/over-1000-unge-sigtes-for-distribution-af-boerneporno-i-operation-umbrella/>

Red Barnet A, "*Flirt på nettet – Undervisningsvejledning*". [set den 23. marts 2018].

<https://redbarnet.dk/skole/sikkerchat/flirt-paa-nettet/undervisningsvejledning-flirt-paa-nettet/>

Red Barnet B, "*Hvad deler du? – Om billeddeling*" [set den 30. marts 2018].

<https://redbarnet.dk/skole/sikkerchat/er-du-ok-paa-nettet/hvad-deler-du/>

Red Barnet C, "*Nøgen på nettet*" [set den 23. marts 2018].

https://redbarnet.dk/media/2912/noegen_paa_netnet.pdf

Regeringen, "*Regeringen går til kamp mod digitale sexkrænkelser*" [set den 14. marts 2018]

<https://www.regeringen.dk/nyheder/digitale-krænkelser/>

Gruppe 13

Retsinformation B, *Persondataloven*

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=828>

Retsinformation A, *Straffeloven*

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192080>

Undervisningsministeriet, *EMU Danmarks læringsportal* [set den 20. marts 2018]

<https://www.emu.dk/modul/uge-sex-0#>

Undervisnings- og forskningsministeriet, *Antal elever i grundskolen fordelt på køn*, jf. bilag. [set den 20. juli 2018]

<http://statweb.uni-c.dk/Databanken/uvmdataweb/fullClient/Default.aspx?report=EAK-GrsBestand-insttype&res=1428x756>

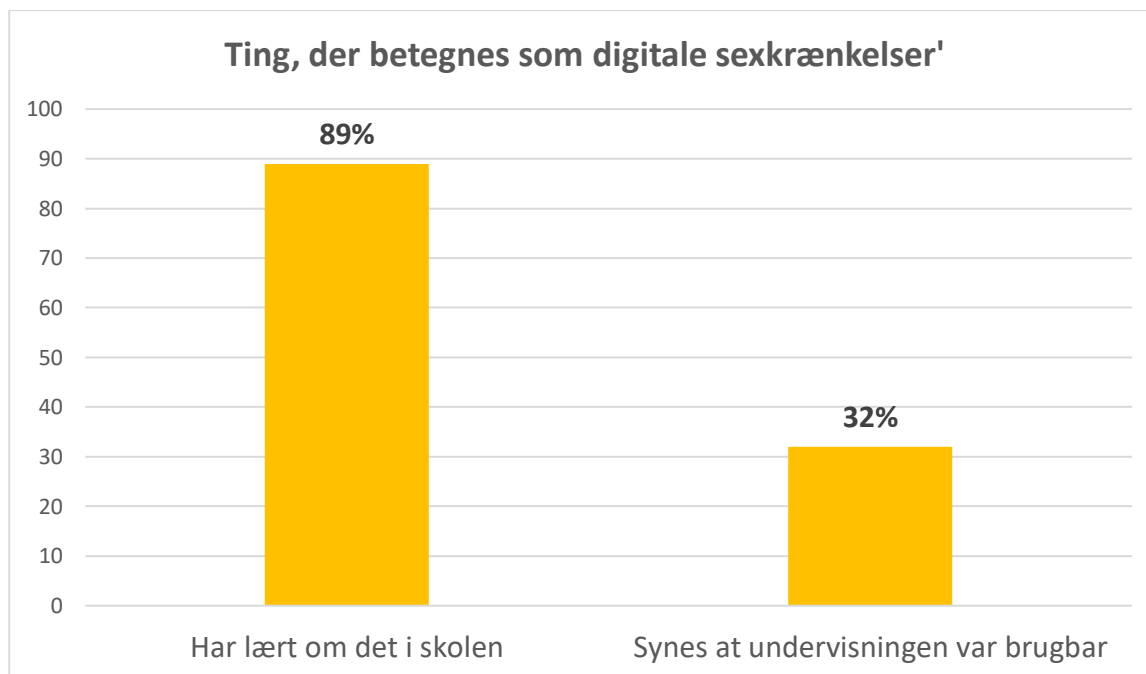
13.0 Bilag

Tabel. 2 – Antal elever i grundskolen i Danmark fordelt på køn.

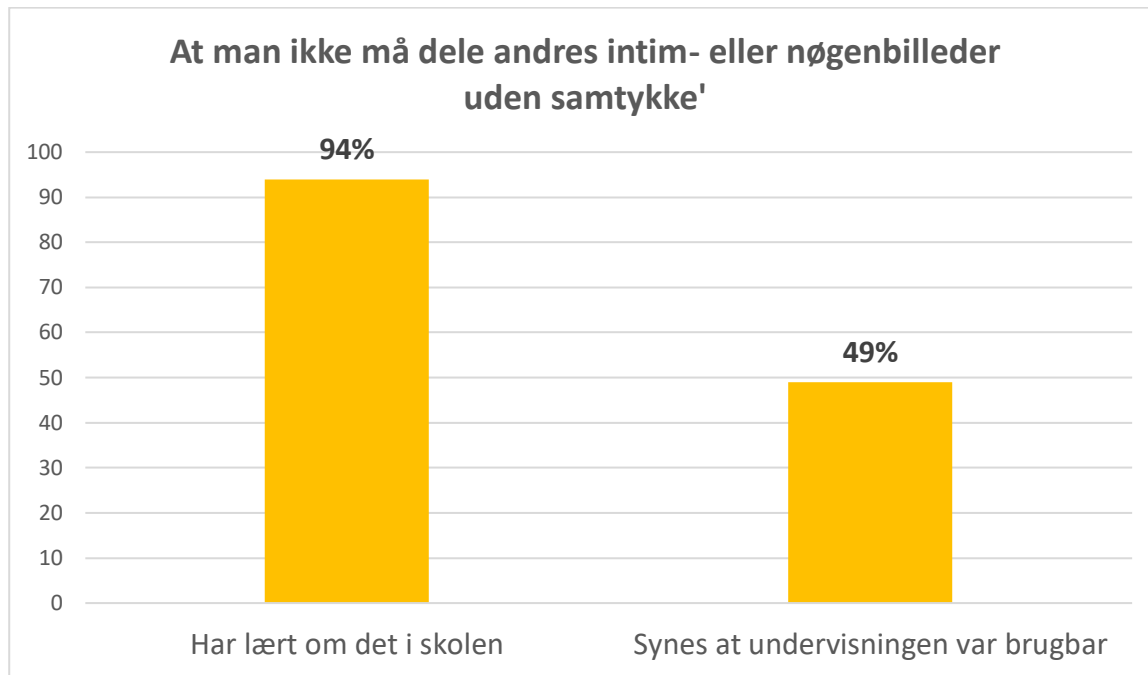
	(EAK) Bestand			
	2017			Total
	Mænd	Kvinder	Total	
Efterskoler	12.283	13.121	25.404	25.404
Folkeskoler	279.587	262.947	542.534	542.534
Friskoler og private grundskoler	59.814	61.243	121.057	121.057
Gymnasier og HF-kurser	37.954	59.070	97.024	97.024
Total	389.638	396.381	786.019	786.019

(Undervisnings- og forskningsministeriet)

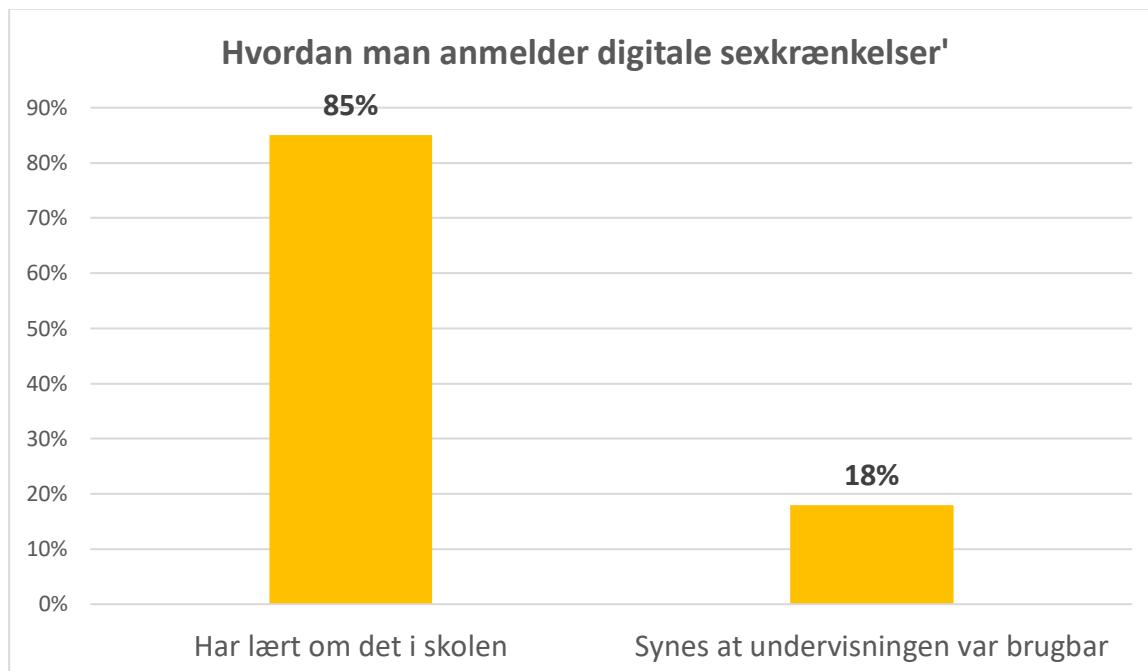
Søjlediagram 1. – Fordeling af læring om og brugbarhed af ting, der betegnes som digitale sexkrænkelser.

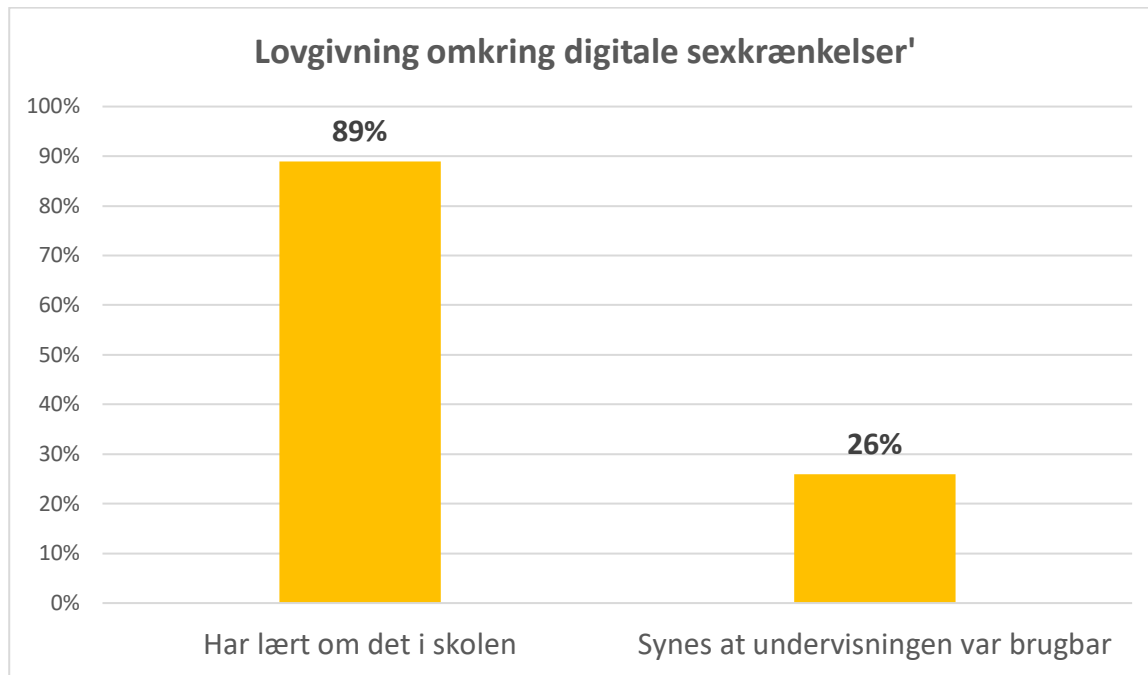
Søjlediagram 2. – Fordeling af læring om og brugbarhed af, at man ikke må dele andres intim- eller nøgenbilleder uden samtykke.

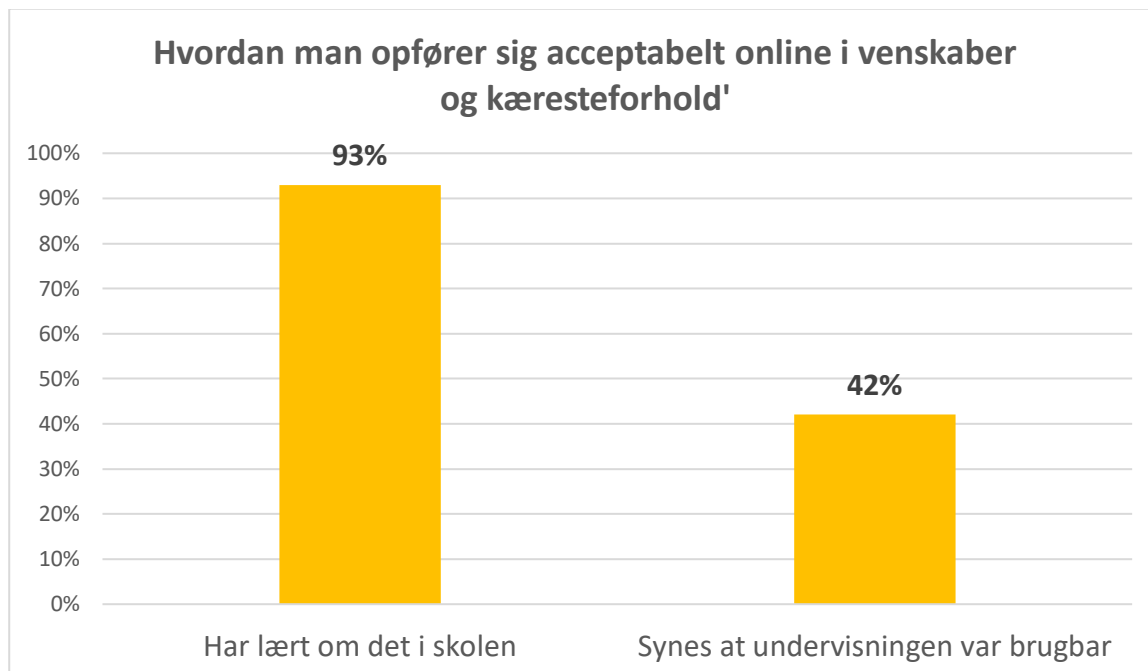
Søjlediagram 3. – Fordeling af læring om og brugbarhed af, hvordan man anmelder digitale sexkrænkelser.

Søjlediagram 4. – Fordeling af læring om og brugbarhed af, lovgivning omkring digitale sexkrænkelser.

Søjlediagram 5. – Fordeling af læring om og brugbarhed af, hvordan man opfører sig acceptabelt online i venskaber og kæresteforhold.

Baggrundsvariabler fra Project deSHAME

Køn	
Kvinde	57 %
Mand	41 %
Trans mand	0.4 %
Trans kvinde	0.1 %
Selvbeskrivende	2 %

Seksuel orientering	
Heteroseksuel	91 %
Biseksuel	3 %
Homoseksuel mand	0.4 %
Homoseksuel kvinde	0.3 %
Foretrækker ikke at sige	3 %
Selvbeskrivende	2 %

Særlige uddannelsesmæssige behov, handicap og sundhedsproblemer	
Er blevet diagnosticeret med særlige uddannelsesmæssige behov	13 %
Er blevet diagnosticeret med fysiske eller psykiske helbredsproblemer	14 %
Har et handicap	4 %

Etnicitet	
Dansk etnicitet	89,5 %
Anden etnicitet end dansk	10,5 %

Brugen af sociale medier	
Youtube	99.7 %
Instagram	87 %
Facebook eller Facebook Messenger	98 %
Snapchat	95 %
Twitter	26 %
WhatsApp	10 %
Musical.ly	14 %
Tumblr	10 %